

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60620

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, SPALIS — OCTOBER 3, 1980

Nr. 232

LKB KRONIKA Nr. 43

Tarybinėje mokykloje

(Tęsinys)

NAUJI POGRINDŽIO LEIDINIAI

1. 1980 m. balandžio mėn. pasirodė „Tautos kelio“ pirmasis numeris, apimantis 37 psl. Numeryje gvildinami tautiniai klausimai. Įžangoje redakcija rašo: „Vis plečiasi ir didėja gretos tų, kurie kovoja ir aukojasi, kad tautose neužgestų ryžtas atgauti laisvę. Šis besiplečiantis sąjūdis pasiskatinio ir „Tautos kelio“ pasirodyti... Jo noras — paremti tautiečius, kurie veda nelygią kovą ir stovi vieton tų, kurie buvo priversti iš kovos lauko pasitraukti. Okupacinė valdžia ne amžina, išsivadavimo valanda ateis ir Lietuva bus laisva ir savarakiška. Tokio įsitikinimo skatinami ir pradėdami pirmąjį žingsnį“.

2. „Aušra“ Nr. 21. Numeris išėjęs kovo mėnesį.

Lietuvi, nepamiršk!

Petras Plumpa (Permės sr.)
Petras Paulaitis (Mordovija),
Nijolė Sadūnaitė (tremtis Bo-
gučiuose.

Sergiejus Kovaliovas (Mordovija),
Viktoras Petkus (Čistopolio ka-
lėjimas),
Balys Gajauskas (Mordovija),
Vladas Lapienis (Tremtis Te-
joje),
Julius Sasnauskas (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Antanas Terleckas (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Povilas Pečiūnas (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Vytautas Skuodis (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Algirdas Statkevičius (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Anastasas Janulis (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Povilas Buzas (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Ona Vitkauskaitė (Laukia teis-
mo KGB kalėjime),
Genovaitė Navickaitė (Laukia teis-
mo KGB kalėjime)
ir kiti
neša nelaisvės pančius, kad tu
galėtum laisvai gyventi ir tikė-
ti!

(Pabaiga)

SUNKU PATENKINTI PAŽADUS UNIJOMS

Lenkijos darbininkai grasina streikais

Varšuva. — Naujosios Lenkijos darbininkų unijos ir komunistinė vyriausybė žengia į neįveigiamą susikirtimą, mano už senio stebėtojai. Penktadienį vidurdienį unijos žada paskelbti vienos valandos streiką. Trečiądienį vicepremyras Mieczysław Jagielski buvo nuvykęs į Gdanską, kur ilgai derėjosi su unijos vadais. Darbininkų atstovai reikalauja vyriausybės pradėti vykdyti rūpiūčio mėnesį duotus pažadus: pakelti algas ir traktuoti valdžioje spaudoje naujas unijas bešališkai. Iki šiol darbininkų reikalavimai nebuvo patenkinti. Po ilgų derybų „Solidarnosc“ prezidento narys Andrzej Gwiazda pareiškė korespondentams, jog darbininkų atstovai bandė taikiai išspręsti problemas, tačiau nepavyko ir penktadienį turi sustoti darbai 36-se įmonėse, jei vyriausybė nepakeis savo laikysenos.

Šeštadienį susirenka Lenkijos komunistų (jungtinės darbininkų) partijos centro komitetas, kuriame yra 142 nariai. Jiems teks, kaip pareiškė „Interpress“ direktorius Mirosław Wojciechowski, „derintis prie naujos situacijos, ieškoti naujų veidų, naujų planų. Teks įgyvendinti partijos viduje demokratinius sprendimus“.

Pasikeitus partijos vadams, dar tebevyksta viršūnių valymas. Pašalinus iš pareigų Macieją Szczepanskį, radio ir televizijos viršininką, kuris kaltinamas lėšų eikvojimu, korupcija ir kitais nusizengimais, jo vieton buvo paskirtas Josef Barecki, tačiau ir tas po keturių savaičių pašalintas, nes jis žinomas, kaip geras buvusio partijos vado Gierko bičiulis ir artimas bendradarbis. Naujasis vadas Stanisław Kania į vadovaujančias vietas įstatys savo parinktus asmenis.

Naujųjų unijų nusiskundimas, kad valdžia spaudoje traktuoja unijas kaip „socializmo

priešą“, neskelbia apie unijų veiklą, nutyli naujus įvykius, turi pagrindą. Valstybinė televizija veda kietą propagandą prieš unijų šalininkus. Policija vėl suėmė Jacek Kuroną, Savignos komiteto veikėją. Prieš suėmimą Lenkijos televizija pasmerkė jo pasikalbėjimus su V. Vokietijos ir Švedijos televizijų programomis, kuriose jis kalbėjo apie reikalingą palalinti komunistinį režimą. Darbininkų vadas Walesa įspėjo Lenkijos valdžią, kad unijos draugu šmeižimas laužo Gdanską susitarimus.

Lenkijos teismas Varšuvoje jau paskelbė pirmos naujosios unijos legalinį pripažinimą. Teisėjas Zdzisław Koscielnik pareiškė, kad Lenkijos aviacijos LOT tarnautojų ir lakūnų unija legaliai veikia. Darbo unijos centre „Solidarnosc“ bus atstovaujamos 36 nepriklausomos unijos.

Paskutiniame darbininkų — vyriausybės pasitarime Walesa reikalavo spaudos patarnavimų unijoms, o vicepremyras Jagielski ragino unijų vadus mobilizuoti darbininkus į ekonominio atsigavimo kovą. Pasitarimai, kaip minėta, nepasisekė. Laukia naujų varžybų ir kovų, kurių rezultatų niekas Lenkijoje negali pramatyti.

Reaganas atšauks SALT sutartį

New Yorkas. — Respublikono partijos kandidatas į prezidentus Ronald Reagan pareiškė, kad taptęs prezidentu, jis tuoj panaikintų SALT II sutartį, kuri jau 14 mėnesių laukia ratifikavimo senate. Prezidento Carterio pasirašyta nusiginklavimo sutartis, pareiškė Reaganas, turi daug trūkumų ir nėra Amerikai naudinga. Jis sustiprintų Amerikos gynybos jėgas ir vėl siūlytų sovietams derėtis dėl ginklų apribojimo.

Vaidas iš Pabaltiečių Laisvės žygio New Yorke. Demonstracijos, kuriose dalyvavo apie 3,000 lietuvių, latvių ir estų, įvyko prie Jungtinių Tautų ir prie Sovietų Sąjungos pasiuntinybės.

Knyga apie JAV etnines grupes

Platus žvilgsnis į Amerikos mažumas

New Yorkas. „Time“ žurnalas skelbia, jog šią savaitę išspausdins naują knygą apie Amerikos etnines mažumas. Harvardo Universiteto leidykla „Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups“ turi 1,076 puslapius. Iki sausio 1 d. knyga kainuos 45 dol., o vėliau 60 dol. Knygos redaktorius, istorijos profesorius Stephan Thernstrom, švedų kilmės, pradėjo medžiagą rinkti 1974 m. Knygoje sakoma, kad viena knygos redaktorių Ann Orlov, nuėjusi pas dantis dr. Vangelist, paklausė, kodėl čia pavadė. Dantistas atsakė, jog jis albanas. Pacientė pradėjusi klausinėti, kiek Amerikoje albanų (apie 70,000), kur jie gyvena. Iš to ir kilusi mintis parašyti plačią knygą apie visas Amerikoje gyvenančias tautybes.

Pradžioje planuota apimti apie 50 ar 60 tautinių grupių, tačiau knyga apima 106 tautybes. Mažiausia vietos, 13 eilučių, skirta Indonezijos kilmės žmonėms, daugiausia Amerikos indėnams (55 puslapiai). Rašoma apie atskirų grupių kilmę, emigracijos priežastis, tradicijas, kalbas, net kulinarinius skirtumus. Knygoje rašoma apie tokias mažai žinomas grupes kaip „manksai“ (imigrantai iš Manalos), arba „vendai“, atvykę iš Vokietijos rytinių provincijų dar 19-tame šimtmečiu. Pastarieji Amerikoje jau baigia išnykti, tačiau Texas valstijoje dar yra žinių apie jų kalbą ir papročius.

Knygos autoriai supranta, kad jie susilauks įvairių kaltinimų ir kritikos. Autorius, rašęs apie makedoniečius, net atsisakė pasirašyti savo pavardę, nes dėl tos tautos vyksta ginčai tarp dabartinių Bulgarijos, Graikijos ir Jugoslavijos, kurios visos laiko makedoniečius savos tautos dalimi.

Šioje knygoje yra 29 atskiri straipsniai apie Amerikos „tipinio katilą“, mišrias vedybas, mažumų sunkumus, pergyventus neteisėtus, išankstinius nusistatymus prieš atskiras grupes. Nurodoma, kad ilgą laiką kinai buvo laikomi prietaringais, suktais žmonėmis, o airiai samojingais ir „peštukais“.

Vienas autorių, Notre Dame universiteto istorijos prof. Philip Gleason, įrodinėja, kad Amerika nėra vien tik didelė etninių grupių kolekcija, grupių, kurias spaudžia prieš atskiras grupes. Džia ir dominuoja „Wasp“ (baltieji anglosaksai protestantai). Etniškumas, gerai ar blogai, buvo ir pasilieka svarbiu Amerikos socialinio audinio veiksniu, sakoma knygoje.

Karšti ginčai Irano parlamente

Teheranas. — Irano premjeras Ali Rajai pareiškė gavęs dar vieną laišką iš valstybės sekretoriaus Muskie. Jis tą laišką studijuos ir atsakysias jo autoriui. Žinių agentūra paaiškino, jog — perduodamas laiškas, šveicarų diplomatas pasakė, kad Amerika rėmė Iraną per 35 metus.

Irano parlamente vienas fanatiškas atstovas pareiškė, jog Iranas su Amerika kariauja, todėl su ja negalima kalbėtis. I tai atsiliepė nuosaikesnis narys, buvęs ministras Sahabi, nurodęs, kad Amerika laiko dideles sumas Iranui p.n.igū. Kaip juos atsiimsime, jei nesikalbėsime su Washingtonu, klausė jis. Parlamente kilo triukšmas, būtų įvykusios muštynės, tačiau pirmininkas debatus nutraukė.

Irano nuotaikas gerai iliustruoja jo diplomato Beirute pareiškimas. Mehdi Amer Rahai pasakė korespondentams, kad Amerikai įsikišus į konfliktą tarp Irano ir Irako, visi įkaltai bus sušaudyti.

Saudi Arabija vilks ledkalnius

Londonas. — Saudi Arabijos princas Mohammed al Feisal ištęsi bendrovę, kurios uždavinys bus transportuoti iš Antarktikos milijonus tonų svorio ledkalnius, kad būtų galima aprūpinti vandeniu Artimųjų Rytų rajonus. Jo nuomone, 1985 m. ledkalniai gali tapti pagrindiniu gėlo vandens šaltiniu sausringoms sritims.

Ateinančiais metais bus bandoma atvilkinti į Saudi Arabiją 100 milijonų tonų svorio ledkalnių. Viena tona vandens iš ledkalnio gali būti pristatyta į Saudi Arabiją už 50 centų. Tai mažiau, kaip vienas dešimtdalis išgelinto jūrų vandens kainos.

Vakaru Vokietijoje prasidėję 5 naujųjų nacių, vadinamos „Braunšveigo grupės“ teismas. Grupę vadovauja 56 m. Paul Otte, kuris planavęs viešųjų įstaigų Hanoveryje ir Flensburge sprog-dinimus.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Graikijos užsienio reikalų ministras Mitsotakis pareiškė, jog Graikija visiškai pasitrauks iš NATO, jei nebus rasta jos sugrizdimui nauja „formulė“. Tada Amerikai teks išvežti keturias Graikijoje laikomas karines bazes.

— Lenkijos laisvųjų unijų vadai paskelbė, jog vyriausybę priešinantis ir atsisakant įgyvendinti darbininkams duotus pažadus, spalio 20 d. vėl bus skelbiamas generalinis streikas. Vals-tybinė televizija, po 10 metų pertraukos ir oficialios tylos, parodė filmą, kaip 1970 m. streikuose kareiviai šaudė į darbininkus.

— Senatas atšaukė daugelį JAV geležinkeliams taikytų suvaržymų. Spėjama, kad bus panaikintos prekų ir keleivių vežimo kainos.

— Prancūzijos atominės energijos komisija įsakė išvežti iš Irako ten dirbusius prancūzus. Paliekami tik savanoriai, kurie prižiūrės atominį tyrimų centrą ir branduolinių reaktorių netoli Bagdado.

— Paragvajus nutraukė diplomatinis ryšius su Nikaragvos vyriausybe, nes tardymai parodė, kad atentate prieš Anastasio Somozą dalyvavo ir du Nikaragvos diplomatai, ištremti iš Paragvajaus rugpjūčio 20 d.

— Karo aviacijos vadovybė patvirtino spaudos žinias, kad Libijos karo naikintuvai bandė trukdyti JAV žvalgybos lėktuvui, skridusiam tarptautinėje oro zonoje virš Viduržemio jūros. Libijos lėktuvus nuvijo iš lėktuvnešio „Kennedy“ pakilę F-14 lėktuvai.

— Zimbabvės premjeras Mugabe pasiuntė kariuomenę į tris miestus sustabdyti kovą tarp dviejų buvusių partizanų grupių. Buve Mugabės partizanai dažnai susikerta su vidaus reikalų ministerio Nkomo rėmėjais.

— Senato pakomitetis, kuris aiškino Billy Carterio skandalą, jo ryšius su Libija, šiomis dienomis paskelbė raportą, su kuriuo nesutinka dalis komiteto narių, pažadėjusių paruošti savo atskirų raportų papildymus. Demokratai veikėjai kaltina senato respublikonus, kad jie planuoja pakenkti prezidentui Carteriui, nuvilkindami jo brolio skandalą iki rinkimų.

— Puerto Ricos salos valdžia kreipėsi į teismą, kad jis uždraustų „Braunšveigo grupės“ teismas. Grupę vadovauja 56 m. Paul Otte, kuris planavęs viešųjų įstaigų Hanoveryje ir Flensburge sprog-dinimus.

Irakas skelbia karo paliaubas

Irano „Fantomai“ daužo Irako miestus

New Yorkas. — Irakas paskelbė, kad jis pradės karo paliaubas ši sekmadienį ir nutrauks karinius veiksmus iki spalio 8 d. Irako karinės jėgos tik ginsis, jei bus puolamos. Ši vienašališka paliauba sprendimą Irakas skelbia todėl, kad visi jo užsibrėžti tikslai pasiekti. Be to, Irakas nori duoti Irano vyriausybei, kaip žinoma, Irano vyriausybė jau kelis kart atmetė visų tarpininkų siūlymus ir jokių karo paliaubų nesirengia laikytis. Savo rašte Jungtinių Tautų sekretoriui Waldenheimui Irano prezidentas Bani Sadras rašo, kad jokios diskusijos, tiesioginės ar netiesioginės, neįmanomos, Irano vyriausybė negalinti svarstyti jokių paliaubų, kol jo žemė yra okupuota.

Teherano radijas paskelbė, jog Irako jėgos kelis kart bandė užimti Khorramsharo miestą, bet buvo atmuštos kruvinuose mūšiuose. Irako jėgos buvo išmestos ir iš Mehrano, skelbia Irano radijas.

Užsienio korespondentai, apilankę fronto linijas Irane, pripažįsta, kad Irako šarvuotųjų brigados ir artilerija nėra užėmusios puolamų Irano miestų. Korespondentai neranda karo ženklų ir tose vietose, kurias Irakas skelbė kaip „inirtingų kovų“ vietas. Nesimato nei sudegusių tankų, nei pastatų griuvėsių.

Irakas pripažino, kad Irano karo lėktuvai puolė septynis Irako miestus. Tie puolimai esą iranietis kerštas už pralaimėjimus fronte. Sostinėje Bagdade du amerikiečių gamybos Irano „Fantomai“ sudaužė elektrinės jėgainės kuro sandėlius. Liepsnos persimetė į gyvenamus kvartalus, žuvo daug civilių, miestui padaryta daug nuostolių. Irako radijas

Naujas ilgo skridimo rekordas

Moskva. — Du sovietų kosmonautai, skrieja „Saliut 6“ laboratorijoje — erdvės stotyje, sumušė ilgo skridimo rekordą. Pulk. leit. Leonid Popov ir navi gatorius Valerij Rjumun išbuvo stotyje 175 dienas. Anksčiau buvęs ilgo skridimo rekordas buvo irgi Rjumino, kuris už dviejų savaičių bus erdvėje išbuvęs ištisus metus.

Andersonas kenkia prezidentui Carteriui

Chicago. Viceprezidentas Walter Mondale pareiškė, jog nepriklusomas kandidatas John Anderson rinkimuose jokių šansų neturi ir, greičiausiai, nelaimės nė vienoje valstijoje. Vienintelė jo reikšmė rinkimuose ta, kad jis gali padėti laimėti Reaganui, pasakė Mondale.

— Ateinantį pirmadienį susirinks Kanados parlamentas, savaitę anksčiau, negu numatyta. Jam teks svarstyti konstitucijos pakeitimo klausimus, kurių neišsprendė provincijų premjerų suvažiavimas.

— Kinijos vyriausybė įsakė partijos nariams duoti pavyzdį visiems kinams ir neturėti didelių šeimų. Komunistinė šeima gali turėti tik vieną vaiką, įsakė partijos centro komitetas.

skelbė, kad žuvo 12 žmonių, tačiau vietiniai teigia, jog žuvusių daug daugiau. Kuro sandėliai dega jau dvi dienas.

Komentatoriai Jungtinėse Tautose mano, kad vienašališkas Irako karo paliaubos reikalingos konsoliduoti laimėjimus. Korespondentai iš Ahwazo fronto praneša, kad Irano kareiviai, pasirodžius Irako tankams, tvarkingai pasitraukė į gretimus kalnus, iš kur dabar apšaudo miestą apsupusius irakiečius. Pačiame mieste liko „revoliucijos sargai“, kurie ginsai gatvių kovose. Irako tankai užėmė šimtų kvadratinų mylių plotą, tačiau tose žemėse esą miestai dar neužimti, o pati žemė — mažai naudinga dykuma.

Islamo valstybių parinktas tarpininkas, Pakistano prezidentas Zia pasakė Jungtinėse Tautose kalbą, kurioje pabrėžė, kad šis karas yra didžiųjų pasaulio galbių varžybų rezultatas. Jis kaltino Ameriką, kuri remia Izraelio agresyvumą ir veda prieš arabus nedraugišką politiką.

Detroito teismas smerkia surašymą

Detroitas. — Federalinio teismo teisėjas pritarė Detroito miesto skundui, kad paskutinis gyventojų surašymas neįrašė tūkstančių miesto gyventojų, jų „nepastebėjo“. Dėl to Detroito miestas turės daug nuostolių. Miesto meras Coleman Young teisme aiškino, jog Detroitas ir kiti miestai dėl neteisingo gyventojų skaičių praras atstovus Kongrese ir mažiau lėšų gaus iš federalinės vyriausybės.

Teisme dalyvavo ir gyventojų skaičiavimą vykdžiusio censuro biuro direktorius Vincent Barabba. Jis kalbėjo, kad visi gyventojų surašymai padaro klaidų, tačiau dabar tas klaidas ištaisyti neįmanoma. Panašiai dėl surašymo skundžiasi New Yorkas ir kiti didmiesčiai.

Žiauriai malšina laisvės kovotojus

Washingtonas. — Žvalgybos sluoksniai pareiškė, jog sovietai Afganistane naudoja „išdegintų žemės“ taktiką. Nors Afganistano karinei prievolei sumažinti šaukimo amžiaus metai ir atšauktos įvairios prievolės išimties, jau ni vyrai geriau jungiasi prie laisvės kovotojų, bet kariuomenės nestoja. Iš buvusių 80,000 kareivių Afganistanas šiuo metu turi apie 35,000. Vis daugiau karo žygių turi imtis patys sovietai. Va dovėybė labai padidino helikopterų skaičių. Yra ženklų, kad sovietai rengiasi pasilikti Afganistane ilgesnį laiką. Statomi sandėliai, ligoninės, tiltai, degalų vamzdžių linijos. Sovietų daliniai labai žiauriai malšina sukilėlių kaimus, pareiškė pareigūnas.

KALENDORIUS

Spalio 3 d.: Evaldas, Marija Jozefa, Milgintas, Alanta
Spalio 4 d.: Pranciškus Asyžis, Aura, Mąstautas, Eivydė

Saulė teka 6:48, leidžiasi 6:31.

ORAS

Saulėta, šaltai, temperatūra dieną 60 l., naktį 45 l.

Red. Vytautas Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, IL 60632
Telefonas namuose 347-1729, darbe 269-7557

1980 m. Š.A. Pabaltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės

Rugsėjo 6-7 d., Estų vasaros stovykloje "Joekaaru", Udora, Ont., apie 50 mylių į šiaurę nuo Toronto, įvyko 1980 m. Š. Amerikos pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės, kurias pravedė Toronto Estų sporto klubas "KALEV".

Šalia pabaltiečių varžybų rengėjai pakvietė dalyvauti, kaip svečius, ir Toronto suomius, lenkus ir ukrainiečius, tuo būdu padarydami kvietines varžybas, iš kurių buvo išvestos pabaltiečių pirmenybės. Ši kombinacija buvo labai vykusia, kadangi beveik padvigubino dalyvių skaičių, gerokai padidino kompeticiją ir suteikė pirmenybėms tarpautinių varžybų atspalvį. Varžybos vyko vyrų, moterų ir visose prieauglio klasėse.

Važybos sutraukė apie 200 dalyvių, iš kurių daugiau kaip 80 lietuvių, 40 suomių, 30 lenkų, o likusius sudarė latviai, estai ir ukrainiečiai. Gana ironiškai skamba, kad pačių šeimininkų, estų buvo mažiausia.

Žaidynių organizacija buvo gera. Stovyklos sportiniai įrenginiai tiesiog stebėtini: pilno didumo stadionas lengv. atletikai bei futbolui, 50 m plaukymo baseinas ir aikštynas tenisiui, krepšiniui bei tinkliniui. Jau išstūjęs stovyklos patalpos buvo panaudotos sportininkų apnakvydinimui už simbolišką 1 dol. kainą.

Valgykloje maistas buvo gaminamas beveik savikaina. Šeimininkų nuostirdumas jaučiasi visur, kas sudarė ypatingai jaukią nuotaiką.

Rengėjai idėjo daug pastangų šias varžybas suorganizuoti, sutelkdami apie 60 asmenų štabą, kurio didesnę pusę buvo panaudoję varžybų pravedimui stadione. Organizacinio komiteto vadovas buvo ESC Kalev pirmininkas Riki Rassa, stipriai talkininkaujamas vicepirmininko H. Jaaguste.

Pačių varžybų pravedimas buvo pusėtinai sklandus, turint galvoje, kad nelengva buvo koordinuoti 108 rungtių pravedimą 11-koje klasių. Trumpos atidarymo ceremonijos buvo pradėtos įspūdingu paradu, įžygiuojant 6 tautybų sportininkams su savo vėliavomis. Deja, dėl kažkio nesusipratimo, lietuvių savo vėliavos neturėjo. Vienok lietuvių grupė buvo pati didžiausia ir gerai apsirėngusi, dominuojant Clevelando "Žaibo" žaliuosius ir Toronto "Aušros" raudonosios uniformos. Dalyviams išsiskyrė ir sugrįžusios Kanados himnų, varžybas atidarė ESC Kalev pirmininkas R. Rassa. Estų sportininkas perskaitė žaidynių priesaiką. Pabaltiečių Sporto federacijos vardu dalyvius sveikino vicepirmininkas ir lengv. atletikos vadovas Algirdas Bielskus, kartu įžiebdamas fakelą su kuriuo kitas estų sportininkas, apibėgęs apie stadioną, uždegė žaidynių ugnį. Tautybų vėliavos buvo iškeltos specialiai paruoštuose stiebuose ir sportininkai aplėdo aikštę.

Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš šių varžybų, taigi lietuviams šios žaidynės buvo trejosios. Iš 80 lietuvių dalyvių Clevelando "Žaibo" buvo — 38 ir Toronto "Aušros" — 32. Iš likusių dalyvių po ketelą turėjo Chicago Lietuvos Lengv. klubas, Hamiltono "Kovas",

Londono "Tauras" ir Toronto "Vytis". Taigi, išskyrus pasaulio lietuvių žaidynes 1978 m., šios lietuvių pirmenybės buvo skaitlingiausios per paskutinį dešimtmetį. Malonu pastebėti, kad labai suaktyvėjo Toronto "Aušra", sugrįžus treneriui Algiiui Malinauskui. Pagyrimo verti 4 Chicago vyrų, vadovaujami Aliaus Meilaus, nepabūgo ilgus kelionės. Iš kitos pusės yra gaila, kad prietūsiais vadovais pertekusi Toronto "Vytis" vis dar nepajėgia atgaivinti kadaise gražiai veikusių lengv. atletikos sekcijų. Daugiau buvo tikėtasi ir iš Hamiltono "Kovo". Nežiūrint pastangų, nepavyko sulaukti dalyvių iš Detroito ir Rochesterio. Yra nemaža aktyvumo lengvojoje atletikoje ir Atlanto pakraštiume, tačiau dėl tolimų atstumų, gal ir neperdaugiausia buvo ko tikėtasi.

Pabaltiečių pirmenybėse, latviai ir estai buvo labai silpnai atstovaujami, todėl lietuvių, su mažomis išimtimis, laimėjo beveik visas rungtis. Taigi, jeigu nebūtų buvę pakviesti suomių, lenkai ir ukrainiečiai, šios varžybos būtų būtų lietuvių pirmenybės, suruoštos estų. Ypatingai buvo pasigesta latvių, taip stipriai pasirodžiusių Laisvės Olimpiadoje, liepos mėn. pradžioje.

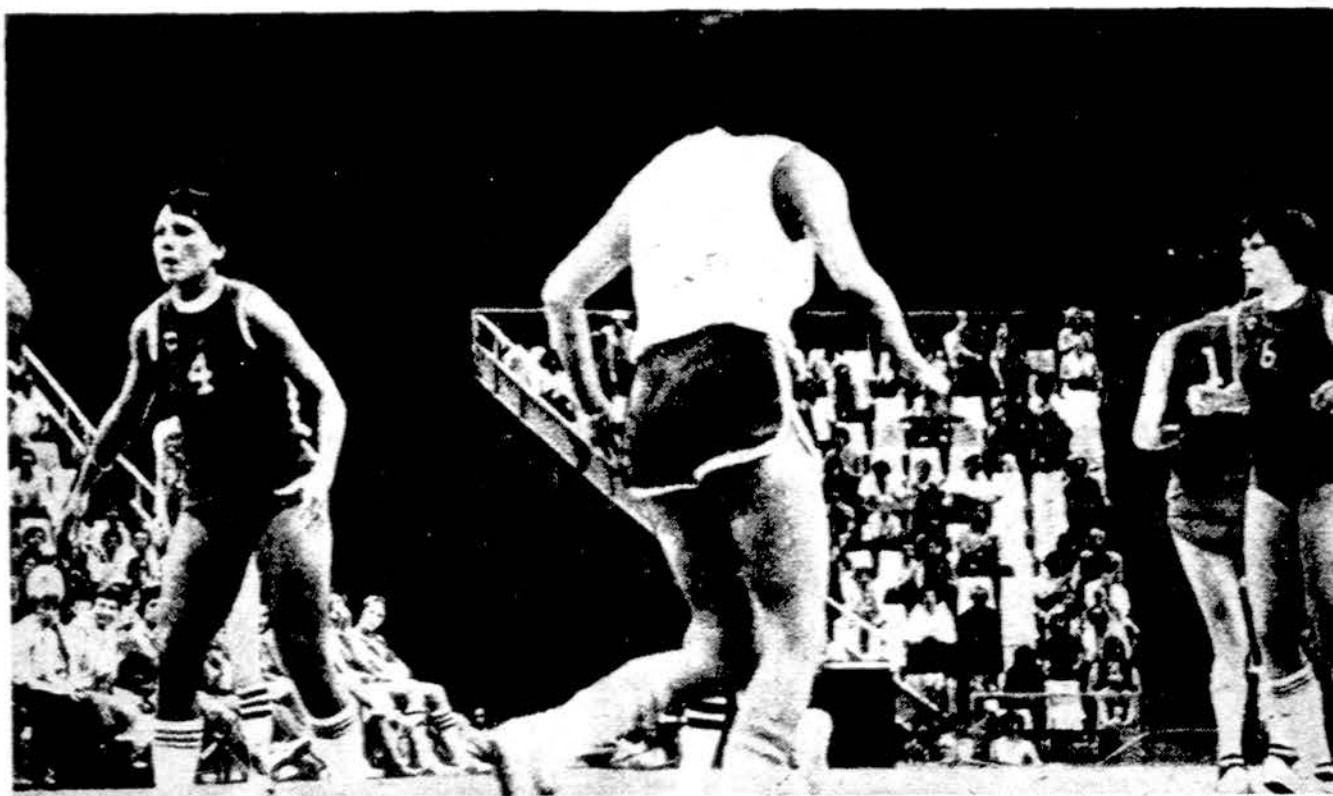
Lietuvių pirmenybėse ryškiai dominavo Clevelando "Žaibas", laimėdami 64 iš 97 lietuvių pirmenybių rungtių. Lietuvių varžybose buvo geriausia pasirodys prieauglio klasėse, ypačingai jaunesnėse. Vyrų ir moterų klasėse su pora išimčių, dalyvių buvo labai mažai. To pasekoje, išvedant lietuvių pirmenybes, daugumoje rungtių jaunių A ir vyrų klasėse buvo sujungtos kartu. Dauguma mūsų išklesnių lengvatletų vyrų bei moterų klasėse varžybose nedalyvavo, kadangi jų sezonas yra pavasarij ir šiuo laiku nėra paruošę.

Iš nemažos mūsiškių būrelio, pravartu paminėti mūsų rutulio ir disko rekorditą Arvydą Barkauską (Londono Tauras) vyrų klasėje ir visapusišką Rūtą Maželytę ("Žaibas") — moterų. Jaunių A klasėje ryškiai išsiskyrė sprinteriai Tadas Kijauskas ir Algis Zylė (abu "Žaibas"). Jaunių B klasėje stipriai pasirodė sprinteriai Gytis Barzdukas ir Darius Motiejūnas (abu "Žaibas") ir visapusiškas Tomas Dundzila (Chicago LLK). Jaunių C klasėje pažymėtinas buvo visapusiškas R. Novak ("Žaibas"), pagerinęs net 4 pabaltiečių pirmenybių rekordus ir Darius Barzdukas ("Žaibas"), universalus bėgikas. Iš skaitlingo pačio jauniausio prieauglio išskirtini Jonas Natkevičius ir Petras Taraška (abu "Žaibas") bei Rimas Čuplinskis ("Aušra") — berniukų D klasėje ir Aleksandras Žalauškas ("Aušra") — berniukų E klasėje.

Iš mergaičių prieauglio neabejotinai geriausia pasirodė Indrė Čuplinskaitė (Aušra) ir Adria Motiejūnaitė ("Žaibas") — abi mergaičių D kl.

Pasekmės

Žemiau duota laimėtojų pasekmės. Jei laimėtojas ne-lietuvis, duota aukščiausia vietą užėmusio lietuvių vieta ir

A. Rupšienė ir R. Beselienė rungtynių metu.

pasekmė. Tuo būdu yra pateiktas ir lietuvių pirmenybių laimėtojai.

* Žvaigždutė prieš rungtis, reiškia naują pabaltiečių pirmenybių rekordą.

Prieš lietuvių pavarde, reiškia naują lietuvių pirmenybių rekordą.

(E) Po pavarde — reiškia estą; (LA) — latvių; (F) — suomių; (P) — lenkų; (U) — ukrainietį.

Lietuviams: (Ž) — reiškia Clevelando Žaibą; (A) — Toronto Aušrą; (ČLLK) — Chicago lietuvių lengvatletų klubą. Kitiems lietuviams duota pilnas klubo pavadinimas.

Vyrų klasė

100 m: T. Kijauskas (Ž); 200 m: T. Kijauskas (Ž); 400 m: T. Kijauskas (Ž); 800 m: M. Ylinen (F); 1500 m: 1) M. Ylinen (F); 4) L. Choromanskis (A); 5000 m: 1) M. Ylinen (F); 5) T. Dundzila (ČLLK); 10000 m: 1) M. Ylinen (F); 3) M. Turk (E); 7) L. Kedys (Ž); 1) A. Reidmeyer (P); 2) A. Zylė (Ž); 1) aukštis: A. Reidmeyer (P); Trisulis: A. Zylė (Ž); Rutulys (16 LB): A. Barkauskas (L. Tauras); Diskas (2 ka): A. Barkauskas (L. Tauras); Ietis (800 g): 1) R. Vessmann (E); 2) P. Staniškis (Ž); 4x100 m: Žaibas; 4x400 m: 1) Suomiai; 2) Žaibas;

(Tęsinys sekantį kartą)

IŠ AUSTRALIJOS PADANGĖS

Lietuvių - latvių jungtinė komanda P. Australijos aukščiausios lygos apygardos pirmenybės baigė su dviem pralaimėjimais. Prieš Glenelg rungtynės pradėtos lengvabūdiškai ir tuoj priešininkai užsivairė 10 taškų persvara. Vėliau geresnės pastangos jau buvo pavėluotos ir pralaimėta 63-75. Prieš No. Adelaide žais-ta be J. Blicavs, kuris išvyko į Melbourne ir vėl pralaimėta 74-82.

Komandos pasirodymas šiose pirmenybėse buvo nekokas. Tam svarbiausia priežastis buvo trenerio pasikeitimas. Vienintelis pasitenkinimas, kad šios komandos primame penkete užtikrintai įsitvirtino du jauni Vyčio žaidėjai Petras Urnevičius ir Algis Vieraits, padarę didžiulę pažangą. Su panasia komanda moterų lygoje prieš West Torrens antrame kėlinyje 14 taškų persvara išnyko ir rungtynės pralaimėtos 67-69. Prieš So. Adelaide žais-ta sužaista bei priekaištų ir laimėta 63-47. Bendras komandos pasirodymas buvo pasigėrėtinas ir komanda buvo pakviesta į visos Australijos geriausių komandų turnyrą Sydneyje. Jis įvyks šm. spalio mėn. pabaigoje. Komandos primame penkete puikiai žais-ta Virginija Juciūtė ir Regina Rupinskaitė.

Su džiaugsmu skaitėme "Draugo" sporto skyrių, kad Amerikos lietuvių sportininkų kelionės į Australiją organizavimą perėmė pati SĄLFAS s-gos centro valdyba

ir kad sportininkai tikrai atvyks. Tik nesuprantama ir net neramu kodėl mūsų sportui valdžia iki šiol vis dar negauna jokio oficialaus pranešimo. Taip pat sunkoka suprasti, kodėl lyg ir per jėgą mums norima įpiršti mergaičių ir berniukų tinklinį, kurio mes kaip ir nekultūvo-jame. Tačiau gavus oficialų pranešimą, šis klausimas bus bandomas kaip nors išspręsti.

Rob Sidabras, Adelaide

PRANEŠIMAI

— Pabaltiečių Sporto federacija praneša, kad pabaltiečių tinklinio pirmenybės įvyks Toronte lapkričio mėn. 29 d. Jas organizuoja Toronto estų sporto klubas Kalev.

— Pabaltiečių krepšinio varžybos įvyks taip pat Toronte lapkričio 8 ir 9 d. Jas organizuoja lietuvių Kanados sporto apygarda. Pabrėžiama, kad šios varžybos bus tik vyrų klasė.

— Tuo pačiu metu Toronte planuojamos šachmatų ir stalo teniso pirmenybės.

— Clevelande gruodžio 6 d. numatomas plaukimo pirmenybės. Jos tačiau dar nėra galutinai patvirtintos.

— Metinės pabaltiečių sporto federacijos suvažiavimas įvyks lapkričio 22 d. Toronte.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

MISRAUS DVEJETO TURNYRAS

Chicago lietuvių teniso klubas organizuoja misraus dvejetainį turnyrą spalio 12 d., sekmadienį. Jis prasidės lygiai 19 val. ryto Marquette Parko aikštėse prie 67-tos ir St. Louis gatvių. Skubiai registruotis reikia pas Antaną Kušeliauską 6636 So. Francisco, Chicago, Ill. 60629, telef.: 434-2265.

Registracijos mokesks 5 dol., įskaitant svidinimą, užkandžius ir gėrimus.

LIETUVOS MEDALIAI OLIMPIJADOJE

(Tęsinys)

Lietuvos sportininkai Maskvos olimpiadoje laimė net 11 medalių, kurių 7 yra auksiniai (ne 5, kaip perėjame skyrėje per klaidą buvo pažymėta). Pereitą kartą susipažinome su jauniausiu plaukikais R. Žulpa ir L. Kaciūsyte.

Šiandien susipažinkime su krepšininkėmis.

Angelė Rupšienė — 28 metų amžiaus, 168 cm. ūgio, Vilniaus Pedagoginio Instituto 4-to kurso geografijos ir fiz. lavinimo studentė. Nuo 1971 m. sąjungos rinktinės pagrindinė žaidėja ir kapitone. 2 kartus pasaulio meistrė, 3 kartus Europos meistrė, laimėjusi aukso medalį Montreale olimpiadoje, žaidžia už Vilniaus Kibirkštį, su kuria iškovojo sidabro medalį tautų spartakiadoje ir du bronzos medalius šalies pirmenybėse. Puiki gynėja, efektinga

Vilniūtė Angelė Rupšienė, Sovietų S-gos moterų krepšinio kapitone, antrą kartą iškovojusi olimpinės čempionės titulą.

greitame puolime, vikriai atiminėja iš priešininkų kamuolius, sumaniai skirsto kamuolius. Maskvoje pasi-puošė antru olimpiu aukso medaliu.

Vida Beselienė, gimusi 1956 m. Šiauliuose, 191 cm. ūgio, žaidžia taip pat už Vilniaus Kibirkštį, o nuo 1975 metų ir sąjungos rinktinėje. Du kartus laimėjo Europos meistrės titulą ir Sidabro medalį spartakiadoje. Studijuoja Vilniaus universitete ekonomiką. Žaidžia centro ar kraštinės puolėjos pozicijoje, turi puikų metimą šuolyje ir veržlumą su kamuoliu. Jos užtikrintas žaidimas Maskvoje daug prisidėjo prie laimėjimo ir pelnytai papuošė ją aukso medaliu.

Futbolas

LYGIOSIOS PRIEŠ SCHWABEN

Praėjusį sekmadienį Lietuvos vyrų komanda žaidė pirmenybių rungtynes prieš major diviziono pirmąją komandą vokiečių Schwaben. Jei prieš rungtynes kas iš Schwaben atstovų būtų pasiūlyęs lygiąsias Lietuvos atstovui, pastarasis tokį pasiūlymą būtų priėmęs su džiaugsmu, nes Schwaben turi pavojingiausią puolimą visoje divizionoje, kuris yra įkirtęs dvigubai daugiau įvartų už mūsų. Po rungtynių, kurios baigėsi lygiomis 0:0 ir be pasiūlymų, Schwaben pagristai džiaugėsi. Lietuvos šalininkai ko nevertė iš galėsio, kad jų vyrai ne baidytų neišnaudodami, neskaitydami kelių mirtinų progų.

Pirmame puslaikyje Lietuvos komanda nežymiai vyravo aikštėje ir paleido keltą menkųjų šūvių į vartus. Antrame — beveik visą laiką grūdėsi prie Schwaben vartų aplink baudos aikštę, lyg bijodami pasitraukti į kraštus, kad neįklimptų Leono Juraičio nebaigtoje piauči žolėje. Žiūrovų apie 500 gėrėjosi

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Lituanicos komandos stebėtinai puikiai kamuolio valdymu ir stebėtinu jos nepavojingumu prie priešininko vartų. Gynimo iškovotas nors ir vienas taškas gali būti labai pravartus sezono pabaigoje.

Rezervas sužaidė 1:1 prieš Schwaben rezervą.

J.J.

SEKMADIENĮ PRIEŠ LIGHTNING

Šį sekmadienį, spalio mėn. 5 d., Lituanicos vyrų komanda žais pirmenybių rungtynes prieš lenkų komandą Lightning Marquette Parko aikštėje. Rungtynių pradžia 3 val. po pietų. Rezervas žais 1 val. Nors Lightning šiuo metu su 9 taškais stovi paskutinėje, šeštoje vietoje, bet dar turi

žaisti penkerias rungtynes ir matematinę galimybę ne tik neįkristi iš major diviziono, bet dar tapti net sekcijos meistrė, jei visas rungtynes laimėtų ir kitos komandos pralaimėtų Lituanicos komanda žais pačiu geriausiu savo šiuo metu turimu sąstatu ir, kaip atrodo, nesiruošia kapituliuoti. Ar komandos vadovai pavys surasti kokią stebuklingą formulę, kad sudarytų (Nukelta į 5 psl.)

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisų daktaras
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — QR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirm., antr., ketv. 1-4 ir 7-9; antr., treč. ir penkt. 10-4; šešt. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago - WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS.
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Jstaisios ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 iškylus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. iškylus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIUKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. Ofis. Tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 val. 3-7 v. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Eglin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

Tel. 393-4493, 373-6323, 386-0675
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIORGA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Madrido konferencijoje

JAV GINS LIETUVĄ

Mums reikia kiekvieną gali- mybę panaudoti keliant Lie- tuvos laisvės reikalą. Besikrei- piantiems su skatinimu Pabaltijo reikalus iškelti Jungtinėse Tautose, Washing- tonas atsako, kad toje insti- tucijoje dabar nesudaro dau- gumą tos valstybės, kurios norėtų laikytis JAV skel- biamos politikos — nepri- pažinti Pabaltijo kraštų inkor- poracijos. Tačiau artėjančioj Madrido konferencijoj galima tikėtis daugiau prielankumo Pabaltijui. Reikia tik siekti, kad ten Pabaltijo reikalai būtų iškelti.

Mums reikia siekti, kad ir JAV veiktų ta pačia kryptimi, kaip ir Kanada yra pasi- žadėjusi savo užsienio reikalų ministerio lūpomis. Baltieji Rūmai atsiuntė latvių vado- vaujamam veikėjui Riekstins- raštą, kur užtikrina, kad JAV yra nusistatčiusios Madrido konferencijoje kelti žmogaus ir tautų teises. Raštas pasi- rašytas prezidento patarėjo etniniais reikalais — Aiello.

Lietuviai šiam reikalui ruo- šiasi. Ruošiamas lietuvių poli- tinių kalinių leidinys su papil- doma medžiaga. R. Česonis įtrauktas į JAV delegaciją, vykšiančią į Madrido kon- ferenciją. Kai neseniai į Chica- gą buvo atvykusi Valstybės departamento atstovė Meg Donovan, ji buvo paklausta, kokios bus teisės tų delega- cijos narių, kurie priklauso vi- suomeninių organizacijų gru- pėi. Ji paaiškino vyriausybės nusistatymą, kad jie galės dalyvauti JAV delegacijos posėdžiuose Madride, jie bus renkami į komisijas, kurioms bus pavesti atitinkami Helsin- kio susitarimų punktai svar- tyti, žvelgiant kaip susitari- mą pasirašiusios valstybės jų laikėsi. Tačiau visuomeninių organizacijų atstovai negalės bendroje tautų konferencijoje sakyti kalbą ar daryti pareiš- kimų, nors galės dalyvauti sesijose. Taigi delegacijai paskirtam lietuviui bus gali- mybių ir Pabaltijo — Lietuvos reikalus kelti.

Mūsų viltis stiprina ir šios vasaros pabaigoje išleistas Eu- ropos saugumo ir bendradar- biavimo komisijos Washing- tone raportas JAV kongresui: "Implementation on the Final Act of the Conference on Se- curity and Cooperation in Europe: Findings and Recommendations. Five Years After Helsinki". Šiame leidiny

iškeliama labai daug faktų, kaip Varšuvos pakto vals- tybės laužė Helsinkio susi- tarimus, ypač lietuonius žmo- nių ir tautų teises. Ši komisija, vadovaujama pavergtiesiems palankaus kongresmano Dan- tes B. Fancell, buvo sudaryta 1976 m., susideda iš šešių kong- resmanų, šešių senatorių ir po vieną narį iš Valstybės, Gyny- bos ir Komercijos departa- mentų. Taigi jos svarstymai ir sprendimai apima plačias centrines Washingtono įstai- gas. Komisija džiaugiasi, kad Sovietų Sąjungoje ir kitose Varšuvos pakto valstybėse atsirado piliečių grupės, ku- rios budi, kad Helsinkio susi- tarime priimtos žmogaus ir tautų teisės būtų gerbiamos. Komisija pabrėžia, kad, jeigu tikintieji dar vis bus diskri- minacijos ir sprespaudos aukos, jeigu piliečių teisės bus mindžiojamos, jeigu kultū- riniai Rytų Europos gyventojų reikalai bus ignoruojami, jei- gu disidentai bus kalinami psi- chiatrinėse ligoninėse, jei še- mų nariai negalės sueti ir vienybė, jei radijo programos bus trukdomos, jei spausdiniai vis bus cenzūruojami, tai JAV turi protestuoti Madride dėl šių žmogaus teisių laužymo, ir tai protestuoti griežtai.

Mums ypač malonu, kad šios Washingtono komisijos rapor- te pakartotiniai keliama Lie- tuvos reikalai. Pabrėžiama, kad ilgai užsitęsęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos incorpo- ravimas ir jose dominavimas yra ilgai užsitęsęs tautų apsi- sprendimo laisvės laužymas. Prisimenama, kad nuo 1979 m. rugpjūčio mėnesio Pabaltijo valstybėse buvo paskelbtas netaisyklingas kaip šešios dekla- racijos, reikalaujančios laisvo apsisprendimo ir nepriklaus- mybės įgyvendinimo. Įsak- miai primenami lietuviai poli- tiniai kaliniai, kaip Terleckas, Sasnauskas, Čechanavičius, Statkevičius, pabrėžiant, kad kai kurie jų laikomi psichiatrinėse ligoninėse. Pakartotiniai pabrėžiama, kad Maskva, neteisėtai okupu- dama Lietuvą, Latviją ir Esti- ją nesilaiko Helsinkio susi- tarimų pirmo padalinio.

Washingtono komisija primena Liet. Kat. Bažnyčios kroniką ir kitą pogrindžio spaudą ir reiškia nepasiten- kinimą, kad Maskva nuo 1979 m. areštavo ne mažiau kaip 100 kovotojų dėl religinių, poli- tinių, tautinių teisių.

Laukiame, kad JAV atsi- žvelgs į visas pastangas ir duos instrukcijų savo delega- cijai Madride iškelti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių lai- svės reikalą. J. Pr.

AR LIETUVIAI PASIRUOŠĘ MADRIDUI

R. Česonio pranešimas apie Madrido konferenciją

BRONIUS VAŠKAITIS

Visuomeninės komisijos, vykstančios drauge su JAV delegacija į Madrido konfe- renciją, narys Rimas Česonis metiniame LB apylinkės susirinkime, įvykusiame Lietuvių namuose, Phila- delphijoje, gana išsamiai pra- nešė paskutiniąsias žinias apie minėtą konferenciją.

Konferencijos tikslas, pagal pranešimą, yra peržiūrėti Helsinkio baigiamojo akto nuostatų vykdymą ir surasti bendrą susitarimą šio proceso pagerinimui. Amerikos dele- gacija bus pati didžiausia. Į ją įeis ir 30 iš visuomenės parink- tų asmenų. Visuomeninėje

čiū. Jiems sprogus, vielytės pažeiriamos didžiuliam plose, įstrigdomos į Afganistano kaimiečių kūnus ir sužeis- damos gyvulius.

Naudojant šiuos žiaurūs ginklus prieš laisvę pamė- gusius afganistaniečius, padėtis negerėja, bet blogėja, nes žuvusiųjų vietoje stoji kiti prieš invazinę kariuomenę, kalnuose užblokuodami kelius rusų tankams, sprogdinant uolas ir pan. Jau tryluką kartą Afganistano sukilėliai sėk- mingai apsiaudžia Panšir kalnų perėją, sustabdydami joje rusų tankus ir pridarydami jiems milžiniškų nuostolių. Rusai keršydami partizanams paleidžia virš kalnų parašutintikus, kurie yra geras taikynys parti- zanams. Paskutiniomis žinio- mis šioje perėjoje buvo užblo- kuota apie 400 tankų iš kurių 20 tankų, daug sunkvežimių ir karių buvo sutraukti uolomis.

Afganistaniečių kova dėl laisvės yra nepaprastai sunki ir reikalauja daug aukų. Lietuvos pogrindis paskelbė, kad Afganistane buvo sušaudyta 15 lietuvių, mobili- zuotų į Raudonąją armiją, atsi- sakius žudyti nekaltus afga- nistaniečius. Žinią patvirtino Valstybės departamentas.

Lietuviai puikiai žino kokių priemonių griebėsi Sovietų Są- junga okupavus Lietuvą — deportacijų, areštų, žudymų, įkalinimų, papirkimų, snipi- nėjimo ir kt. Šios priemonės naudojamos ir Afganistane, ypač perkant jaunuolius, kurie prisidengę patriotizmo skraiste infiltruojami į parti- zanų eiles. Jų tikslas — rinkti žinias ir jas perduoti milicijai. Okupantas spaudžiamas pasaulio viešosios opinijos pa- vengia galutinai likviduoti Afganistano paskutinius nepriklausomybės simbolius — kariuomenę. Bet ji yra neiš- tikima kovoje su partizanais ir

komisijoje dalyvaus ir 5 etni- nių grupių atstovai: lietuviai, armėnai, lenkas ir 2 vengrai. Visai delegacijai vadovaus Griffith Bell, teisėjas, buvęs valstybės prokuroras, asme- ninis prez. Carterio draugas. Jo dešiniąja ranka bus dr. Max Kampelman, tarptau- tinės teisės žinovas.

Dar neaišku kokią įtaką konferencijai turės visuo- menės atstovai. Lietuvio uždavins yra ryškus — įtaigoti konferencijos narius, kad jie nesibijotų iškelti tautų

dažniausiai prisijungia prie sukilėlių. Pabėgusių kariškių šeimos atsako už tariamus še- mos nario nusikaltimus kolektyvinėmis ir sunkiomis bausmėmis. Įtartinai kariškiai nieko nelaukiant siunčiami į sovietinę Mongoliją perauklė- jimui. Ką tik įsibrovus Sovietų Sąjungai į Afganistaną, dau- gumą kariškių, vengdami areštų, netekimo tarnybos, metėsi į Socialdemokratų par- tiją — Khalki. Dabar jos vietą užėmė Komunistų partija, kurią jie nenori įstoti. Tokiu būdu jie atsidūrė tarp kūjo ir priekalo ir turi paklusti atsūs- tų politrukų indoktrinacijai. Bet politrukų aiškinimu: dum dum šoviniai yra skirti JAV imperialistams ir Kinijos šovi- nistams, bet ne Afganistano liaudžiai.

Amerika gal nesupranta ko- munistinių žiaurumų ir rafi- nuotų žmonių žudymo būdų ir netiki, kad Stalinas kirviu smogė Trockiui į pakaušį. Mat, Amerika nepriklausomybę įgijo lengvesniu būdu — tik arbatos siuntos ir ant jos anglų uždėtų mokesčių išvertimu į Bostono uostą. Amerikos kolo- nistai — anglai XVIII a. gale dar nebuvo išradę dum-dum šovinių, todėl Amerikos nepri- klausomybės karas buvo daug žmoniškesnis. Antra, Anglijos kolonijų valdymo pagrindas buvo humaniškumas, nes karalius ar karalienė niekam neturėjo blogo. Tuo tarpu, dabartinis Sovietų Sąjungos — Kremliaus valdovų kikos pagrindu glūdi terorizmas, nes kaip jie valdžioje neiš- silaikytų.

Bet pastangas išplėsti komu- nizmą visame pasaulyje šian- dien jau pastoja marksizmo auklėtiniai, kaip, Lenkijos dar- bininkų sąjūdis, kuris rodo, kad komunistinėje sistemoje darbininkas ir pavienis in- dividuas yra tik vergas ir jam neteikiama jokio respekto.

laisvo apsisprendimo klau- simą, kad drįstų pagvildinti žmogaus teisių reikalus, poli- tinių kalinių problemą, mui- tus, šeimų susijungimą ir panašiai. Medžiagos šiam reikalui, Česonio manymu, yra daug, gal net ir per daug. Jo rūpestis bus surasti geriau- sią būdą jos įteikimui Amerikos ir kitų valstybių delegatams. Pasak pranešėjo, reikia numatyti ir galimas kliūtis. Pvz., JAV-bių dele- gatams keliant laisvo apsisprendimo klausimą, tuo- jau gali pasipriešinti ir kai- kurios Vakarų valstybės, ku- riose yra aktualus separatizmo reikalas.

Norint įtaigoti, sakysim, laisvojo pasaulio delegatus, reikia, kad jie jau būtų pa- ruošti iš anksto. Neužtenka tik nusiųsti memorandumą ir tuo tenkintis. R. Česonis apgai- lestavo, kad jam nežinoma, ar kieno nors iniciatyva yra me- gami kontaktai, pažintys su laisvojo pasaulio delegatais, ypač valstybių, kuriose yra didesni ar mažesni lietuvių tel- kiniai. (Šia proga norėtusi pridėti, kad mūsų veiksniai, apimantieji viso išeivijos pasaulio lietuvių, šiuo svar- biu reikalu skubiai turėtų susi- rūpinti ir padaryti viską, kad lietuvis Madrido konferencijoj turėtų galimai daugiau drau- gų).

Tesdamas pokalbį toliau, Česonis pastebėjo, kad jau yra užmegztų glaudžių kontaktų su kai kuriais delegacijos nariais ir bendromis jėgomis bus ban- doma ginti tautinių grupių opiuosius reikalus.

Ruošdamasis Madrido konferencijai, jis palaiko glau- džius ryšius su JAV Lietuvių Bendruomene, Lietuvos atsto-

vu Washingtono dr. St. Bač- kiui bei Bendruojų pabaltiečių komitetu. Ypač stiprios para- mos jis susilaukia iš Lietuvių Bendruomenės.

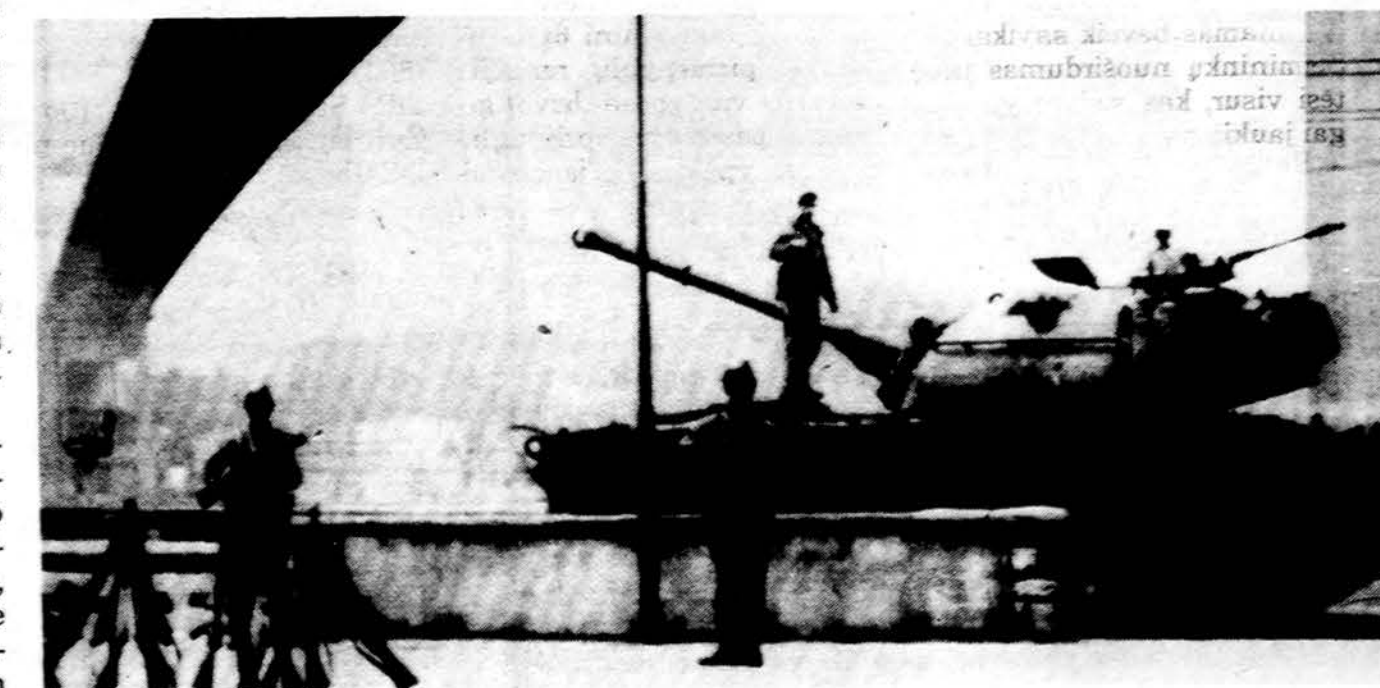
Paminėjo, kad labai rūpes- tingai konferencijai ruošiasi latviai. Jie jau dabar Madride turi savo būstinę ir jų žmonės bandys įtaigoti įvairių valsty- bių delegatus.

Paskyrus Česonį į Visuome- ninę komisiją, jis gauna viso- kių prašymų bei pageidavi- mų iš kitų etninių grupių, ypač iš pagrindinių žydų organiza- cijų. Jų prisiunčiama medžia- ga yra kondensuota ir gerai parušta. Česonis nuo jų nega- li atsiriboti, nes oficialiai nėra lietuvių atstovas, o JAV delegatas.

Česonis konstatavo, kad jau dabar Sov. Sąjunga bei jos satelitai Madride, sudarant konferencijos darbotvarkę bei sprendžiant kitus procedūri- nius klausimus, dar įvairius apsunkinimus. Jie nori daug kalbėti apie nusiginklavimą, Europos saugumą, kultūrinį bendradarbiavimą ir kuo mažiau liesti juos inkrimuo- jančius klausimus. Be to, ban- do apriboti konferencijai laiką, kad, užsitęsęs ilgomis diskusijoms, svarstant paša- linus reikalus, nebūtų kada nagrinėti kankinamų resis- tentų, elementarių žmogaus teisių bei laisvo apsisprendi- mo reikalų. Bėda yra ir ta, kad visi nutarimai turi būti priim- ti vienbalsiai.

Į konferencijos eigą gali turėti šiek tiek tokios įtakos ir prezidentiniai rinkimai. Pirmoji konferencijos dalis tęsis nuo lapkričio 11 d. iki maždaug gruodžio 19 d., o antroji prasidės ateinančių metų sausio pabaigoje po prezidento inauguracijos, ir tęsis apie 4 savaites.

Baigdamas pranešimą,

Neramumų Turkijoje metu kariuomenė su tankais saugo Bosforo sąsiaurį

buvau įtakingas. Tai ryžausi, nors pasitraukti visada buvau pasirengęs.

Dievo pirštas gina

Galite ir netikėti, bet tikruma ką kita kalba. Ypač, kai atsiduri aiškioje bėdoje ir nematai jokios išeities iš jos. Aš savo gyvenime tokių atvejų turėjau. Juk gelbėti save visiškai nekaltą žmogaus sąskaiton — tikrai negarbinga. O aš tokių atvejų esu turėjęs. Paskutiniuoju metu toks įvykis turėtas vokiečių okupacijos metu.

Su Ambrazevičium visada buvau kontakte, svar- besniuose dalykuose net pasitardavom. Trumpai sakant, mūsų bendradarbiavimas veik nenutrūk- davo, nes reikėjo gelbėti Lietuvos jaunimą, kurį vokiečiai visokiais būdais viliojo. Vienur tekdavo gintis autoritetu, kitur naudoti būsimą įstatymą, bet beveik visur tautos valią. Tačiau šitiem argu- mentam išdėstyti trūko „tinkamų sąlygų, nes visa buvo „sekama“. Patogiausia buvo remtis mokyklos vadovybe, nes ja daugiausia pasitikėta.

Visa bėda, kad ir tarp mūsų atsiradavo iš- davikų, kurie pataikaudavo vokiečiams. Jie skų- davo savus, nuo kurių nelengva buvo gintis.

Negaliu pamiršti vokiečiams Genio skundo, kuris mane skundė vokiečiams, nes jis man sudarė daug vargo. Tas raštas visiškai netyčia pakliuvo į mano rankas, nes buvo adresuotas įgal. dr. Refenstah. Užnešiau netikėdamas netyčia ar sumai- šius mano laiškus. Pastebėjau jas skaitydamas, kad ne man rašo. Bet kartu nuddžiugau, kad tai skundas prieš mane, jog apgaudinėjau vokiečius ir vartau savo „politiką“. Praneša tas pat, kuris seniau rašęs. Prieš šitą skundiką reikia gintis. Rašo neabejotinai kunigas, kuris moka gerai vokiškai.

Einu pas vysk. Reinį. Duodu jam paskaityti lai- šką.

Perskaito ir sako: „Kunigas negali taip rašyti, jam ranka nudžiūtų“. „Yra ir tokių kunigų, kuriems nenudžiūsta“. Pakviečia kun. Avižą, išitaria rank- raštį — nėra! Reikia kreiptis į Kauną, ten tikrai bus surasta.

Kaune einu stačiai į vysk. kanceliariją, nes visi pažįstami. Kun. Ūsorui sakau: noriu surasti mano skundiką — kunigą! Padėk man! Turi duomenis, duok šen! Jis paaukia kun. Bylą ir skaito skundą. „Tai tikro skundiko darbas!“ Paduoda skundą Bylai. Pasišnekėkim apie kitus reikalus, o jis suras. Mes kalbamės apie 10 min. Pasigirsta — yra! Tai rafinuoto skundiko darbas.

— Jis laimės čempionatą! — sako Ūsoris. Jis skundęs apie 70 asmenų, tai tikrai ligonis. Kas nuo jo neketenėj? Jis skundęs Mironį, Jakštą ir daugy- bę kitų... Dabar jis yra vysk. Staugačio žinioj.

Nutariau kreiptis į savo buvusį mokinį dabar gimn. dir. A. Rinkūną. Jis — ne pletys, pasitikėjimo vertas vyras. Pakalbintas sutiko, reikia gelbėti savo buvusį mokytoją. Perdaviau laišką ir išleidau. O tuo metu buvo kitas žygis.

Sugrįžęs A. Rinkūnas pasakoja: vysk. Stauga- tis, paskaitęs gautą raštą, reikalą gerai supratus. Jis tuoj telefonu išsivietė altarištą Genį, nes tik žodžiu tokie dalykai aiškinami. Ir pateikė jam skundą. Genys tik tylėjo ir verkė. Vyskupas kalbėjo: Jau mažai laiko liko gyventi, bet blogų darbų nemeti! Kur sveiką dėti? — nežinau! Jau pats turėtum suprasti, kad dalyko visiškai neišmanymas, neturėjimas jį kišti, kitus kaltinti — šmeižti. O turėtum prieš juos nusilenkti ir atsiprašyti, vietoj šmeižęs. Juk pats esi niekas prieš juos. Paskutinis prašymas — Viespatie, leisk ramiai numirti!“

(Bus daugiau)

SPROGSTAMOSIOS KULKOS PRIEŠ

AFGANISTANO SUKILELIUS

Komunizmui plisti trukdo kaip tik darbininkai

P. INDREIKA

Spaudoje pasklido žinios, kad Sovietų Sąjungos kariai kovoje prieš Afganistano parti- zanus pradėjo naudoti dum- dum šovinius. Šoviniai užtai- syti dum-dum kulkomis pasi- žymi tuo, kad dum-dum kulka pataikius į taikinį, kulka sprogsda padarydama didelę žaizdą, iš kurios labai sunku sulaikyti plūstas krau- gas. Šiame atveilyje didelio kraujo netekimo dažniausiai miršta sužeidimo vietoje.

Dum-dum šovinius su- nupjautų kulkų galvutėmis pradėjo gaminti ir naudoti anglai kolonialiniuose karuose XIX a. Indijoje. Kalkutos prie- miestyje — „Dum dum“. Nuo priemiesčio pavadinimo ir šo- vinių gavo vardą. Kadangi šie šoviniai sukelia sužeidimą labai didelės kančias, kilo reakcija prieš jų naudojimą, ir

1907 m. Hagoje buvo sušaukta 44 valstybių konferencija, kuri tarp kitų dalykų, nutarė pa- smerkti šių kulkų naudojimą kare. Visos valstybės laikėsi šio nutarimo, kurį buvo pasi- rašiusi ir caristinė Rusija. Dabartiniai sovietinės Ru- sijos valdovai, beplėsdami savo imperijos ribas griebiasi žiauriausių priemonių ir ginklų, kuriuos visas kultūrin- gas pasaulis buvo pasmerkęs. Dum - dum šoviniai nebuvo naudojami net I ir II pasauli- niame kare.

Sovietai dum - dum šovi- niams naudoja patobulintus šautuvus — AKS ir AK-47, kuriais dabar yra apginkluota Raudonoji armija. Be šių šovinių, yra naudojamos ir specialios bombos ir artilerijos sviediniai, užtaisyti adatos smailumo tūkstančiais viely-

KOVOTA UŽ LIETUVIUKĄ

IGNAS MALĖNAS

10

Dabar mūsų studijozai turi atrinkti, kurie žodžiai paimti iš kaimynų ir bando pasilikti mūsų kalboje.

Buvo malonu su komisarais dirbti, nors greit pastebėjau, kad jie domisi daugiau politika, nei kalba. Jie norėjo greit išmokyti dėti rezoliucijas ant raštų, bet reikia išmokyti ir suprasti patį raštą.

Gal daugiausia juos domino mūsų kaimynas vokiečiai. Jie daug klausinėjo. Su vokiečiu ne taip lengva kalbėtis, jis kietas suprasti. Bet kilęs karas mūsų tolimesnius santykius nutraukė.

Laikihoji vyriausybė

Dabar vėl norėta atstatyti Nepriklausomą Lietuvą. Paskubom daryta visa, kas buvo imanoma. Bet Hitleris varė slapta totalitinę politiką. Laik- vyriausybė turėjo atsistatydinti. Dvi vyriausybės, dar nedideliame krašte būtų tikrai juokinga, kurios valdžios klausyti? Tad Ambrazevičius vadovau- jama vyriausybė buvo priversta po 6 savaitių, įteik- dama Hitlerio vyriausybei protestą, kad ji tai daro priversta atsistatydinti — pasitraukti.

Pasitaręs su Ambrazevičium, aš palikau, nes Germanas-Meškauskas mane kvietė likti. Mat, reikėjo saugoti Lietuvos jaunimą, o aš tuo metu

St. Petersburg, Fla., tautinių šokių grupė, dalyvavusi šių metų Tautinių šokių šventėje, Chicagoje. Priekyje iš kairės S. Vaskienė, buvusi šokių grupės vadovė, dešinėje — dabartinė tos grupės šokių vadovė M. Sandargienė.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, Fla.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Kas gali dar dabar pasakyti, kad St. Petersburg, Fla., tik senų miestų?

Matėme ir girdėjome, kokia graži, Lietuvių klubo globojama, tautinių šokių jaunimo grupė iš St. Petersburg, Fla., puikiai pasirodė šių metų Tautinių šokių šventėje, Chicagoje.

Dabar tos grupės vadovė yra M. Sandargienė. Tai jauna energinga ponė, nesigallinti nei savo vargo, nei laiko. Ji turi du mažus vaikučius, dirbantį vyrą, gyvena net 80 mylių nuo St. Petersburg, bet, nežinint viso to, ji suranda laiko atvažiuoti į tautinių šokių repetitijas.

Šokių grupę ji sumaniai ir gražiai vadovauja, nes pati yra šokusi kelerius metus tautinius šokius ir studijavusi baletą Clevelande, Ohio.

Labai svarbu, kad šokėjai ją myli ir labai noriai dalyvauja repetitijose ir vis naujo jaunimo prašosi priimami į šokėjų eilės.

Mes visi St. Petersburg gyventojai esam laimingi ir džiaugiamės, kad turim tokią gražią jaunimo grupę savo klube, kuri mus gražiai reprezentuos savo pasirodymais ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp svetimtųjų.

M. Sandargienė, maloni, jauna, ir mūsų klubą įneš daug gyvumo ir jaunatvės dvasios.

Šių metų klubo žiemos sezono atidarymo proga, spalio 5 d., M. Sandargienė sutiko atlikti dr. Bronės Zebienės inscenizuotą pasaką "Raudonkepuraite" ir vėliau dalyvaus tos pačios auto-

rės muzikiniame vaidinime "Čigonų Taboras" ir atliks čigonės — šokėjos rolę.

Taigi M. Sandargienei taip aktyviai įsijungusiai į mūsų klubo veiklą, esame labai dėkingi ir linkim išvermės. Br. Z.

Mūsų kolonijose

Waterbury, Conn.

"BIRŽELIS" LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO BALIUIJE

L. M. K. Federacijos Waterbury klubo visos narės kruopščiai ruošiasi savo tradiciniam rudens baliui. Tkslas — papildyti išdą.

Per daugelį metų šis klubas savo veiklos baruose, aukomis bei darbu pirmenybę teikia jaunimo reikalams, todėl ir į šį balių pasikvietė talkon, programos išplėtimui, šaunią Hartfordo tautinių šokių grupę "Berželis", vadovaujamą Dalės Dzikienės. Ši grupė sėkmingai dalyvavo VI-je šokių šventėje Chicagoje, todėl jų pasirodymas šiame baliuje pradišius vakaro svečius. Minimas balius įvyks spalio 18 d., šeštadienį, 8 val. vakare, Sv. Juozapo parapijos salėje.

Geram orkestrui grojant, svečiai bus vaišinami įvairiais klubo narių namie gamintais valgiais, taipgi bus pravedamas vertingų daiktų laimėjimai.

Dabartiniu metu klubo sudėtis: pirm. D. Venclauskaitė, sek. B. Aukštuolienė, išd. A. Palulienė, narė G. Valiulienė. Revizijos

kom-jai: A. Gylėnė ir M. Kudirkienė.

Waterbury ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami pabendrauti ir linksmai praleisti laiką, sykiu paremti savąjį jaunimą.

Valdyba prašo stalų pasirinkimą pasirūpinti iš anksto "Spaudos" knygyne, 10 John St. Waterbury, tel.: (203) 756 — 5173.

IDOMYBĖS IŠ PIZOS BOKŠTO

G. Gallijus, darydamas bandymus nuo Pizos bokšto su laisvai krintančiais kūlais, mėtavo iš viršaus ritulius. Jo mokymas Piko dela Miradola, turėdamas fenomenalią jėgą ir nenorėdamas, kad mylimas jo mokytojas kiekvieną kartą mūšytų ir vėl liptų į viršų du šimtai devyniasdešimt keturis laiptais, 1 kg. svorio ritulį užmesdavo į bokštą (54.5 m.).

Jau keliolika metų į Pizos bokštą nukreipta apie 100 automatinio fotoaparato, jais norima užfiksuoti bokšto griuvimą. 1969 m. kovo 19 d. vienas aparatas įmžino bokšte kilusį

gaisrą. Degę apšviečiančių naktimis bokštą prožektorių laidai.

Kai kuriuose leidiniuose nurodoma, kad Pizos Bokšto architektūroje yra armėnų architektūros motyvų. Spėjama, kad vienas ansamblio autorius — Busketo — buvo išeivis iš Armenijos.

Karštomis vasaros dienomis prie Pizos bokšto pastatomas metalinis maudymosi baseinas. Atsargumo dėlei baseinas stovi prieigose bokšto pasvyrimui pusėje.

Vienas apskrus italas ėmė iš automatinio savininkų mokėti. Mat, jie statė automobilius prie bokšto įrengtoje aikštėje. Tik po kurio laiko automobilistai pastebėjo, kad jų mašinos stovi saugioje nuo bokšto griuvimo pusėje.

— Visuomet lengva kritikuoti, kaip prie darbo prakitauti.

S. Rubikauskas

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Radio šeimoms nuo 4.30 iki 5.30 val. p.p. iki 5.30 val. p.p. per tą pačią slotą. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 5.30 iki 6.30 val. p.p.

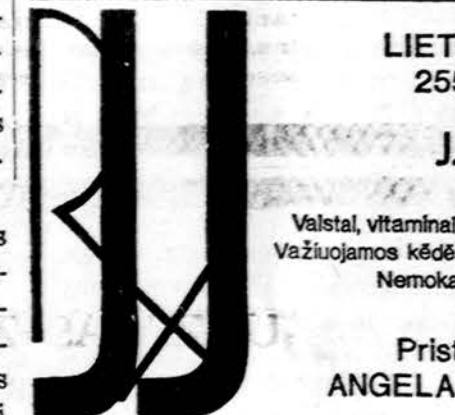
Tel. 434-2413

1490 A.M.

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

Perskaite "Draugą", duokite ji kitiems pasiskaityti.

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Valstai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomosios žolės ir t.t.
Važiujamos kėdės, remenai ir kt., pirkti ar nuomoti;
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Savininkas parduoda 4 butų kampinį mūr. namą 68-os ir Maplewood apyl. Skambint 476-6399.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

Lietuviškas restoranas su namu ir įėjimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.
Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

REAL ESTATE

HICKORY HILLS

BY OWNER — IMMEDIATE POSSESSION

Ranch, 3 bedroom, ceramic tile bath, 2 1/2 car heated garage. Appliances, draperies and rugs stay. Middle 60's.

Call — 430-3384

FOR SALE BY OWNER

2 bedroom ranch. Aluminum siding.

2 car garage. Fruit trees on corner.

1/2 acre. Near Orland Square. Tel. — 448-8061.

Mūrinis — 28 metų. 1 1/2 aukšto: 5 kamb. su 3 miegamais ir 3 kamb. su 1 miegamu. Namai arti 72-os ir Fairfield. Geras, Nebraska.

BROKERIS P. ZUMBAKIS

Tel. — 778 6916

ORLAND PARK

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį, spalio 5 d.

15425 ORLAND BROOK DRIVE

(8700 į vakarus)

2560 kvad. pėdų namas. 3 miegamai, 3 vonios. 40 p. poilsio kamb. Akmenų židynis. Kilimai, užuolaidos. Cent. oro vėsinimas. Daug priedų. 2 1/2 maš. garažas. Labai didelis sklypas, pilnai apsidintas. Apleidžiame miestą. \$116,900 arba geriausias pasiūlymas. Kreipitis į savininką.

Tel. 349-1347

Florida Real Estate

Namų pirkimo reikaluose: Clearwater, Largo, Belleair, Seminole apylinkėse (Netoli St. Petersburg plitėjų klubo) Prašau kreiptis:

LIUCIJA VAIGAITIENE

Realtor - Associate

Rodgers & Cummings, Inc.

Tel. Dieną 813-581-9411

Vakare 813-585-2738

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PIDOMI, PILIETYSBES PRAŠYMAI ir kitoki blaiviai.

PARDAVIMUI

Parduodama graži palmė, Lietuvos dailininkų paveikslai, gintaro dirbiniai, audiniai ir liustras. Skambint nuo 2 iki 6 val. vak. (galima kreiptis ir sekmadienį) tel. 737-5177.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Isnuomojamas, vieno aukšto namas, įrengtas beismante butas vienam asmeniui. Gražus salonas, ramus miegamasis, didelė drabužinė. Virtuvė ir valgomasis bendrojo beismanto dalyje. Vieta: Artesian tarp 61-os ir 62-ros. Teirautis vakarais po 4-os val. vak. TEL. WA 5-6126

ISNUOM. 6 kambarių butas Brighton Parke. Skambint —

BI 7-3998

ISNUOM. 6 kambarių butas 3-ciame aukšte. 3443 S. Lituanica Avenue.

Tel. — 927-1308

ISNUOM. 4 1/2 kamb. butas 2-me aukšte, vidutinio amž. porai. Atskiras šildymas. Prie pat Marquette parko. Skambint po 6:30 v. v. tel. 471-1425.

ISNUOM. 6 kamb. butas 2-me aukšte.

3441 So. Lituanica Avenue

Tel. — 927-1308

SKELBKITES "DRAUGĖ"

VYRAI IR MOTERYS

JEWELRY SALES

TOP SALES OPPORTUNITY

Our beautiful new stores throughout the Chicago area have excellent full and part time opportunities for fashion minded individuals. We provide a top starting salary, health benefits and liberal employee merchandise discount.

Please call:

PETER MARKS — 782-6800

The Whitehall Co.

An Equal Opp'ty Employer M/F.

MISCELLANEOUS

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, stumti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 6-tos v. vakaro

TEL. — 476-3950

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. — GA 4-8654

NAMŲ APSILDYMAS

Istatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alvyvinius pečius ir gazuinius.

ALBIN BANYŠ, Tel. 447-8806

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

1. Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valentinas

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatai gali kalbėti lietuviškai palikit pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

V. SASNAUSKAS

Atlieka įvairius CEMENTO DARBUS:

Saligatvius, laiptus ir kitokius.

Skambint telef. —

GR 6-8402

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,

Stereo ir Oro Vėsinuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1496

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Planuame ir vaškuojame

visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

PLATINKITE "DRAUGĄ".

CLEVELANDO ŽINIOS

Baigusių liuanistines mokyklas mokinių simpoziumas su mokytojais ir tėvais. Iš k. moderatorė N. Lenkauskaitė, sėdi — Vyšniųtė, Juodišūtė, Miškinis ir Bankaitytė. Rengė LB apylinkė.

Nuotr. V. Bacevičius

PRANO GAILIAUS MENO PARODA CLEVELANDE

Spalio 18-19 dienomis pirmą kartą Clevelande turėsime progą pamatyti dailininko Prano Gailiaus meno parodą. Pranas Gailius gyvena Paryžiuje ir ten pasižymėjęs savo meno darbais. Dalis jo darbų — akvarelės ir grafika — bus išstatyta Dievo Motinos parapijos salėje, kur vyks jo paroda.

Paroda prasidės šeštadienį,

spalio 18 d., Pranas Gailius pristatys savo darbus ir praves pašnekesį "Modernioji bibliofilija".

Bus kavutė, prie kurios publika turės progą susipažinti su Pranu Gailium, kuris Europoje labai žymus savo srityje. Paroda tęsis iki sekmadienio, spalio 19-tos. Ją organizuoja Clevelando akademikai skautai-ės. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

SUPER GOLD AND DIAMOND SALE

70% OFF ON ALL 14Kt. & 18Kt. CHAINS

SPECIAL SELLING

16" Serp.	\$18.00
18" "	\$20.00
20" "	\$24.00
24" "	\$28.00
30" "	\$36.00

ALSO ALL 14Kt. & 18Kt.

- Charms • Pendants • diamonds
- 14-Kt. rings • earrings
- Cobra • serpentine • plaques
- Fox tail • box-ropes • herringbones
- Sterling silver chains and charms—All sizes to choose from... Fabulous selection.

1 DAY ONLY — SAT., OCTOBER 4th

STRING — A — STRAND

58 East Chicago Ave., Chicago, Ill. 60610,
312-943-3639 9 AM-6 PM

MASTER CHARGE-VISA ACCEPTED

Balo darbuotojai, Balo aukų rinkimo vėjų Chicagoje pradedant. Iš k.: G. Giedraitytė, Vl. Sakalys, J. Jokubka, M. Rudienė ir Mackevičius. Nuotr. P. Maletos

Socialinė gerovė, surašymas, veikla ir vertybės

LFB savaitė Dainavoje (4)

Po trisdešimt metų pagaliau įsitikinom, kad senstame ir kad mūsų vyresniajai kartai reikalinga pagalba. Lietuviuose socialiniai reikalai buvo nustumiami į paskutinę vietą, pirmumą atiduodant politikai, kultūrai ir švietimui.

Į šią padėtį visu rimbūmu pažvelgė dabartinė LB krašto valdyba, kai socialiniams reikalams tvarkyti pakviestas dr. Antanas Butkus, kuris, sudaręs didelę ir pajėgią komisiją iš šios srities žinovų ir kitų pajėgių talkininkų, pasuko socialinių reikalų

ratą teigiama kryptimi.

LFB centro valdyba savo studijų ir poilsio savaitės paskaitų bei pranešimų ciklan įtraukė į JAV mūsų tautiečių socialinius reikalus ir pakvietė prelegentus specialistus painformuoti stovyklų klausytojus, kurių dalis jau buvo pasiekusių pensininkų amžiaus ar artėjančių į jį.

Dr. Antanas Butkus, dirbęs žinomą Clevelando klinikų tyrimų centre, yra parašęs apie 40 įvairių mokslinių straipsnių amerikiečių spaudoje, o lietuviškoje periodikoje yra gvilidenęs mūsų gyvenimo socialinius, politinius bei kultūrinius klausimus. Su dideliu entuziazmu jis apsiėmė apleistą socialinį reikalą. Jis savo pranešime kalbėjo apie savitarpinę pagalbą, apie lietuvišką šeimą, vėl priminęs didžiąją raktą — mišrias vedybas, apie tautinio solidarumo išlaikymą, apie pagalbą seneliams, kuriems kalbos nemokėjimas pastato juos į apgailėtiną padėtį, negaunant paramos, į kurią turi pilną teisę, organizuoti lietuvių sodybas, išmėginti visus būdus gauti federalinės valdžios paramą.

Komisija sudaryta iš įvairių miestų pajėgių žmonių: dr. V. Bieliausko, klinikinės psichologijos profesoriaus Cincinnati, prof. dr. Reginos Kulienės, sociologijos, Illinois universitete, Jono Šoliūno, sociologo, ilgus metus dirbančio šioje srityje R. Kuduko, J. Neimanienės, Br. Snarskio, Galinos Sužiedelienės, P. K. Sukio, V. Staškaus, C. Venclovo, Virkaus Volerto, J. Laučkos ir A. Širvaičio.

Po jo kalbėjo dr. R. Kulienė, kuri buvo neseniai sugrįžusi iš liėpos mėn. įvykusios Baltųjų rimų konferencijos socialinės ge

rovės reikalu. Čia buvo paliestas socialinės gerovės klausimas bendrai, fizinė ir ekonominė sveikata, kaip išnaudoti vyresniųjų žmonių žinias, praveisti tyrinėjimus ir t. t. Etninėms grupėms šioje konferencijoje buvo gausiai atstovaujama. JAV gyventojų 11 procentų sudaro asmenys 65 metų ar vyresni žmonės. Kita konferencija šaukiama Clevelande lapkričio 20 d.

Profesorė puiki kalbėtoja, socialinių reikalų žinovė, kokių lietuvių nedaug turi, didžiausią dėmesį kreipė į duomenų surinkimą apie mūsų vyresniąją, senelių, 65 metų ir vyresniųjų asmenų kartą. Kad lietuvių gale būtų efektingai veikti, reikia tuos duomenis turėti. Spėjama, kad turime 300,000 lietuvių (1960 metais skaičiavo 400,000), iš jų 99,000 buvo atvažiavę, kiti čia gimę. Norint rimtai su įstaigomis kalbėti, negalime operuoti iš oro paimtais duomenimis, todėl socialinių reikalų komisija pradeda surašinėjamą mūsų pen sininkų amžių pasiekusius žmones. Jau paruoštos anketos. Bus smulkiau informuojama per spaudą, radiją, parapijas. Tokie duomenys padės mums palyginti bendrai mūsų tautiečių socialinę padėtį su kitais amerikiečiais, gauti federalinės valdžios paramą įvairioms programoms, panaudoti duomenis ateities planams ir t. t.

Jonas Šoliūnas savo kondensuotame pareiškime teigė, kad mes mažiausiai rūpinamės socialine gerove. Jo kaip komisijos nario, pagrindinis uždavinys suorganizuoti redakcinį kolektyvą, kuris specialiuose laikraščiu skyriruose (Drauge, Darbininke, Dirvoje ir kituose) teiks įvairių žinių socialiniams klausimais. Galvojama išleisti informacinį žiny-ną.

Įvykusiame diskusijoje į šią temą pažiūrėta iš visų pusių. Prof. Kulienė, dėkodama už pakvietimą šiame simpoziume dalyvauti, niekada netikėjusi, kad turės tokia graži auditoriją — per 100 žmonių.

Lietuvių išeivijos problematikos tema penktadienį kalbėjo R. Vytas Volertas. Kokią dabartinę padėtį čia turime, dėl kurios skundžiamės, esame kalti mes patys. Pati veikla dar į vertybes nesirikiuoja, dažnai išplėšiamas laikas, rezultatai menki. Jis mano, kad ši išeivija baigsis už kelių laikotarpių. Ateis kitiška karta,

jau čia augusi ir išsimokslinusi. Kad tarp šių kartų neišsivystytų tuštuma, reikia greit veikti ir dar giliau galvoti. Daug problemų. Ar nejuokingai atrodo, kad pvz. tautinio išlikimo rūpestis paliktas liuanistinėms mokykloms. Pristatėm paminklų, išplėtėm laikraščius ir žurnalų tinklą, bet skaitytojai ir rašytojai tirpsta. Mišrios sodybos, išsiskirtas po visus Amerikos kampus mūsų jėgas silpnina. Šių problemų kompleksą gali spręsti spe-

cialistai. Dr. A. Šmulskytis po paskaitos pastebėjo, kad bičiulio paskaita buvusi pesimistiška ir parafrazuojamas Sv. Pauliaus žodžius "Jūs turėsite būti nauji žmonės" — nauja tauta, kvietė įžiūrėti Dievo Apvaizdos ranką ir ieškoti naujų kelių. Rašytojas A. Kairys teigė, kad užtenka prisiminti Washing-tono demonstracijas ir pesimizmo šėšelis neturėtų būti toks tirštas.

V. Rociūnas

PADĖKA

A + A

DR. JURGIS BALČIŪNAS

Mūsų mylimas vyras, tėvelis, senelis, brolis mirė rugsėjo 6 d. 1980 m. Palaidotas rugsėjo 10 d. Visų Sielų kapinėse Chardon, Ohio.

Dėkojame prel. V. Balčiūnui už pravėdimą rožinio koplyčioje su Clevelando ateitininkais ir už apeigas kapinėse Chardon, Ohio. Dėkojame kunigams už koncelebracijas sv. Mišias, kun. B. Ivanauskui, kun. P. Patlabai, prel. V. Balčiūnui, tėvui G. Kijauskui, ir tėvui J. Kydikui. Dėkojame giminei, draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą koplyčioje ir palaidojimą į kapines.

Dėkojame už pareikštą užuojautą žodžiu ir raštu, už gėles, aukas sv. Mišiom ir specialią intenciją. Dėkojame už atsisveikinimo pravėdimą P. Razgaiciui, už atsisveikinimą dr. J. Meskauskui, dr. Jonui Stankaičiui, J. Laučkai, A. Kasiulaičiui, V. Mariūnui, P. Skardžiui, S. Laniauskui ir dr. H. Brazaičiui. Dėkojame karsto nešėjams dr. Jonui Stankaičiui, dr. Juozui Stankaičiui, dr. Alfonsui Stankaičiui, dr. J. Meskauskui, dr. S. Sviderskui ir dr. A. Savičiūnui.

Ypatingą padėką dr. Jonui Stankaičiui, dr. E. Lenkauskui ir p. ake-laitienei už rūpestingą ligonio lankymą jo sunkios ligos metu ir Romui Bridžiui už rūpestį ir pagalbą laidotuvių metu. Ačiū visiems įvairia pagelba prisidėjusiems šioje sunkioje valandoje.

Dėkojame laidotuvių direktoriui W. Jakubs už malonų patar-navimą.

Liūdimė: žmona Birutė, sūnus Jurgis ir marti Violeta, sūnus Juozas, duktė Aldona, zentas Romas ir anūkas Vytautas, duktė Birutė. Broliai Povilas, Antanas, Petras, Silvestras su šeimomis, prel. Vytas, sesuo Elena Masaitienė ir svinis Česlovas, seserys Lietuvoje Marcelė, Agota, ir Natalija.

A + A

JUOZAPAS ZIMANČIUS

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeporto apylinkėje.

Mirė rugsėjo 30 d., 1980 m., 2:50 val. popiet, sulaukęs 96 m.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskr., Šilalės parapijoje, Kutimų kaime. Amerikoje išgyveno 77 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdimė dukterėčia Dolores Michalik su vyru Edwin, sūnėnas Joseph Pelden ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Sv. Vardo draugijai. Kūnas pašarvotas Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 South Litanica Avenue.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 4 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: Dukterėčia ir sūnėnas.

Laid. direkt. Jurgis F. Rudminas, tel. 927-1138.

Brangiai draugei

A + A

TERESEI MILDAŽIENEI mirus,

jos vyrą JONĄ, dukrą AUSRĄ, sūnų GITĮ su šeimomis, velionės TĖVELIUS ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

K. Giniotienė

A. ir S. Pažeros

B. ir E. Onišinai

J. ir A. Žilinskių

A. ir A. Pilipavičiai

R. ir A. Zotovai

A + A. TERESEI MILDAŽIENEI mirus,

reiškiame giliausią užuojautą vyrui JONUI, vaikams AUSRAI ir GYČIUI su šeimomis, velionės tėvams STEFANIJAI ir JUOZUI ČESNAMS, seserims ALDONAI ir SILVIJAI su šeima ir broliams JUOZUI ir LEONARDUI su šeimomis.

VIKTORAS ir NIJOLĖ MAKIEJAI
ANTANAS ir BIRUTĖ VILUČIAI

A + A. TERESEI MILDAŽIENEI

mirus,

jos vyrui JONUI, TĖVAMS, SESERIMS, BROLIAMS ir ŠEIMOS NARIAMS reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

ELENA ir ADOLFAS MILIAI

DRAUGAS, penktadienis, 1980 m. spalio mėn. 3 d.

5

A + A

KUN. KAZIMIERUI MALAKAUSKUI

mirus, seserį ALBINĄ NORKIENĘ, jos ŠEIMĄ bei artimuosius užjaučiame ir kartu liūdimė.

COOK COUNTY LIGONINĖS
PATALOGIJOS SKYR. BENDRADARBĖS

A + A. KUN. KAZIMIERUI

MALAKAUSKUI mirus,

liūdinčiai seseriai ALBINAI NORKIENEI, mielai mūsų draugijos narei, ir kitiems velionies artimiesiems gilią užuojautą reiškia

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. Yards 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. R.Epublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. Yards 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)

- Title of publication. Draugas — The Lithuanian Daily Friend
A. Publication No. 161000.
- Date of filing, October 2, 1980.
- Frequency of issue. Daily except Sundays, legal holidays, the day after Christmas and Easter.
A. No. of issues publishes annually, 306.
B. Annual subscription price. \$40.00 and \$38.00
- Location of known office of publication — 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.
- Location of the headquarters or general business offices of the publishers. 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.
- Names and complete addresses of publisher, editor, and managing editor:
Publisher — Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.
Editor — Rev. Frank Garsva, MIC, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.
Managing editor — Rev. F. Garsva, MIC, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, Non-profit Corporation of Ill.
- Owner — Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, Non-profit Corporation of Ill.
- Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities. — None.
- For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132, 122, PSM).
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.
[X] Have not changed during preceding 12 months.
[ ] Have changed during preceding 12 months.

10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION

- Total no. of copies printed during preceding 12 months (Press run per issue) 7810, actual no. of copies per single issue published nearest to filing date, 7770.
- Paid circulation (1) sales through dealers, street vendors etc. 365; no. of copies nearest filing date 365; mail subscriptions 7180; single issues nearest filing date, 7180.
- Total paid circulation: average no. of copies each issue during preceding 12 months, 7545; single issue during nearest filing date, 7545.
- Free distribution (including samples), by mail carriers etc. Average no. of copies during the preceding 12 months, 45; No. issues nearest filing date, 45.
- Total no. copies distributed. (Sum of C and D.) Average no. copies each issue during preceding 12 months, 7590. Single issues nearest filing date, 7595.
- (1) Office use, left over, spoiled copies etc. after printing. Average no. copies of issue during preceding 12 mos. 130. Single issue nearest to filing date 130.
- Returns from news stands and agents 90; actual no. copies returned to filing date 50.
- Total no. copies issued during the preceding 12 mos. 7810. Single issue nearest to filing date 7770.
- I certify that the statements made by me above are correct and complete.
- Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner
P. P. Cinikas, MIC, Adm.

Apiešimokas skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visoms prieinamos.

APLINK MUS

× **Lietuvių Opera** savo 21-ajam sukaktuviniam sezonui pasirinko Amilcare Ponchielli operą "L'Lituanai" (Lietuviai). Ši opera yra sukurta iš prologo ir trijų veiksmų. Jos spektakliai bus kovo mėn. 14, 15, 22 ir 28 dienomis Chicagoje.

× **Kultūrinės popietės** bus ruošiamos Jaunimo centro kavinėje. Jų pirmoji bus sekmadienį, spalio 12 d., 2 val. p. p. Tą popietę išgarsins dr. J. Meškauskas, kalbantį aktualia medicinos tema — "Pasiruošimas žiemai".

× **"Telšų vyskupijos"** knygos sutikimas ruošiamas šiandien, penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Bus žurn. Stasio Piežos paskaitėlė, sveikinimai, autoriaus žodis. Taip pat skaidrės rodoma 100 Lietuvos bažnyčių. Sutikimas baigiamas pokalbiais ir kavute. Liet. Bibliotekos leidykla kviečia visus dalyvauti.

× **Sol. Algis Grigas**, Henrikas Laucius ir Kęstutis Girdvainis spalio 3 d. išskrido į Europą prekybai ir kitais reikalais. Čia numato pabūti ilgesnį laiką ir aplankyti įvairias gražesnes vietas.

× **Asmeniškas pašnekesys** visokiems reikalais kiekvieno lietuvių per radijo bus galimas, jei visi palaikysime vienintelę tokio pobūdžio radijo programą, vadinamą Anatolijaus Sluto Chicagoje. Ji dabar panaikinta dėl lėšų stokos. Daugelis pageidavo ją tęsti. Vien pageidavimo negana tokiame dalyku. Reikia asmeniškos paramos. Išbandymui ALVUDAS — J. Adomavičius, M. D. atidarė Tolių Šlutas Radio Foundation, Nr. OI-82215-3, Chicago Savings and Loan, 6245 South Western Ave., Chicago. Visi prašomi šį fondą didinti.

× **Sol. O. Pluškonienė** iš Philadelphia, Penn., buvo atvykusi į Chicago. Ta proga užsuko į "Draugą" ir įsigijo naujų leidinių už didesnę sumą.

× **Feliksas Mandeikis**, Centerville, Mass., parėmė mūsų spaudos darbui 10 dolerių auką. Maloniai dėkojame.

× **Larry Sarsoun**, Illinois valstijos trečiosios renkimos apygardos respublikonų kandidatas į Atstovų rūmus, kalbėdamas lietuvių namų savininkų draugijos susirinkime rugsėjo 19 d. pažadėjo "suduoti smūgį už laisvę". Sarsoun, kaip pranešta jo rinkiminiam lapelyje, moksikuodamas šachtininko kirtikliu, pareiškė, kad, jeigu jis bus išrinktas, nuyks prie Berlyno sienos ir kirs į ją po vieną smūgį už kiekvieną pavergtą tautą už geležinės užgandos. L. Sarsoun pažadas buvo sutiktas priitarimo šūksmais bei aplodismentais. Toliau, rašoma propagandiniame lapelyje, Sarsoun lietuvių kalba šaukė "laisvės" ir, tebeduodamas kirtiklį, pareiškė: "Tegul šis kirtiklis tampa simboliu mūsų atnaujinto įsipareigojimo kovotojams už laisvę už geležinės užgandos".

× **"Dainavos" ansamblio** atstomos A. Jurgučio operos "Či-činskas" spektakliams bilietus lapkričio 8 ir 9 dienai prašoma įsigyti Gifts International (ponų Vaznelių) prekyboje, 2501 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. 471-1424. Taipogi bilietus galima užsisakyti ir paštu tuo pačiu adresu. Bilietų kaina: \$15, \$13, \$12, \$9, \$6 ir \$5. (pr.)

× **Šiandien, 7:30 val. vak.** Čiurlionio galerijoje atidaroma dailininko Antano Petrikonio dr. J. Šalnos paroda. Visi kviečiami. (pr.)

× **Poetas Kazys Bradėnas** rūpinasi spalio 17 d. vakarone Jaunimo centre, kur Chicago lietuvių bus supažindinti su neseniai Ateities leidyklos išleistu ir 1979 metų Lietuvių Rašytojų draugijos premiją laimėjusiu Algirdo Landsbergio novelių rinkiniu "Muzika įžengiant į neregėtus miestus".

× **Dr. Pranas Zundė**, Mokslo ir kūrybos ketvirtosios simfonijos mokslinės programos adovas, atvyksta šį šeštadienį į Chicago pasitarti su moksline programos ir organizacinio komiteto nariais. Po pasitarimo išvyks sekmadienio rytą. Viešnagės metu apsisistos pas Puzauskus, tel. 776-9575.

× **Aušros Laurušonytės ir Jono Paronio** sutuoktūvės bus spalio 4 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Mišiiu metu. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, 2745 W. 44 St., Chicagoje. Vestuvinės vaišės bus St. Nicholas salėje.

× **Marijos Varnienės** aplankytis iš Madrido atvyko sesers dukterė Olga Castro. Ji yra Jadvygos Kuraitytės dukterė, išteklėjusi už dr. Castro, kuris yra miręs. Ji yra konsultantė turinčių psichologinių problemų ir dirba vertėja turizmo įstaigoje.

× **Valentinas Laurušonis**, ciceriškis, savo sveikinimus dienraščiui "Draugui" parėmė 10 dolerių auką, kurią jis atsiuntė atnaujinamam prenumeratui. Maloniai dėkojame.

× **Juozas Petkus**, Kirkland, Wa., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 12 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Naujas leidinių "Draugis"** už didesnę sumą užsisakė: A. Skiparis (Sigmour), P. Preibys (Detroitas), J. Gretsinger (Barston), I. Petruškevičius (Visalia), A. Radzius (Baltimore). Visiems jiems knygos buvo tuojau paštu išsiųstos.

× **Petras Juodikis**, Čikagis, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Jonas Rejeris**, Čikagis, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dolerių auką. Už paramą esame dėkingi.

× **Aukų atsiuntė**: 3 dol. — K. Zepaitienė; po 2 dol. — St. Kantautas, Vid. Sajus, Br. Skabeika, Liudas Sagys, Juozas Sakalas, H. Šauklis, J. Matukas. Visiems esame dėkingi.

CHICAGOS ŽINIOS

JUGOSLAVŲ GRAFIKOS PARODA

Chicago Mokslo ir pramonės muziejaus rengia meno parodą iš Jugoslavijos vardu "Nūdienė Bosnijos ir Hercegovinos grafika". Paroda vyks nuo spalio 9 iki lapkričio 2 d. Parodoje dalyvauja 15 žinomų Jugoslavijos menininkų, eksponuojami 82 grafikos darbai. Prieš jos surengimą muziejuje paroda buvo rodoma Jungtinių Tautų rūmuose ir Lake Placid, New Yorko valstijoje, olimpinio žiemų žaidynių metu.

TUNELIAI PESTIEMS

Federalinės ir valstijos įstatybos patvirtino Chicago planą miesto centre prakasti tunelius pestiems, įjungiant ir Illinois Central stotį.

NUTEISĖ POLICININKA

Buvęs Chicago policininkas P. Lipa, 31 m., trečiadienį nutestis kalėti nuo 7 iki 14 m. už ginkluotą apipilešimą sunkvežimio 1977 m., kada buvo pagrobta apie 100,000 dol. greitkely surinktų pinigų.

SKIEPIJA NEMOKAMAI

Cook apskr. sveikatos departamentas nemokamai skiepija prieš tymus, rubelą, polią, difteriją, tetano ir kai kurias kitas ligas. Įstatymas reikalauja, kad visi mokyklinio amžiaus vaikai būtų įskiepyti. Spalio mėnesį vaikai bus skiepijami 9-se mokyklų Chicago centruose.

Is pabaltiečių demonstracijų rugsėjo 28 d. prie Jungtinių Tautų rūmų New Yorke, N. Y. Kalba neseniai iš okup. Lietuvos pasitraukęs Vladas Sakalys, už jo — vertėjas kun. K. Pugevičius. Nuotr. Vyt. Mazelio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠAULIŲ VEIKLOJE

Rugsėjo 21 d. Chicago šauliai vėl turėjo išvyką. Šį kartą važiuojant į Racine, Wis., ten esančiai "Kęstučio" šaulių kuopai patalkininkauti, švenčiant 25 metų nuo įsikūrimo sukaktį Autobus, turintis 46 sėdynes, prisipildė Vyt. D. šaulių rinktinės, daugiausia uniformotais šauliais. "Gen. Daukanto" ir "Klaipėdos" jūr šauliai važiuo savais automobiliais.

Pirmą valandą, gražiai išsiri-kiavę, plevėsuojant šešioms vėliavoms, ėjom pamaldoms į Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčią. Šv. Mišias laikė ir turiningą pamokslą pasakė sąjungos kape-lionas kun. J. Borevičius. Po pamaldų rinkmės į ten pat esančią salę iškilmingam posėdžiui. Ilgametis, tvirtų įsitiki-nimų šaulys, "Kęstučio" kuopos pirmininkas Petras Petrušaitis atidarė posėdį, pagerbto vėlia-vos, sugiedotos Amerikos him-nas. Tolimesnei posėdžio eigai pakviestas vadovauti Z. Lukauskas. Kun. J. Borevičius sukalbė-jus invokaciją, buvo įteikta atsi-žymėjusiems šauliams garbės ženklai. Sveikinimą sakė pirm. K. Milkovaitis, VD rinktinės pirm. VI. Išganaitis, Daukanto kuopos pirm. E. Vengianskas, Klaipė-dos kuopos vardu pirm. K. Mil-

kovaitis, Plūrienė, Paukštelis ir V. Janušonis. Paskaityti svei-kinimai raštu ir telegramomis iš kitų kuopų ir šiaip šaulių gerbė-jų. Gauta sveikinimų net su šimtinėmis ir t. t. Reikia pa-sidžiaugti, kad visi kalbėtojai nesileido į ilgus, varginančius pašnekesius.

Meninėje dalyje, vadovaujant muz. Juozui Grimskiui ir akom-panistei Ramonai Maiet, ketu-rios gražios ponios, pasipuošusios tautiniais rūbais — S. Pe-trušaitienė, O. Kazemekaitienė, B. Nakrušienė ir J. Pivariūnienė — padainavo keletą dainų. Apie jų gražų dainavimą galima pa-sakyti tiek, kad su mumis da-lyvavę du Amerikoje gimę lie-tuviai, Chicago Dariaus-Girėno legionierių posto stambūs veikė-jai, buvę kamandieriai pasakė, kad į Racine apsimokėjo va-žiuoti, be kito ko, pasiklausyti taip gražių dainuojant. Pro-grama baigta tautos himnu.

Buvo turtingos ir skanios vaišės. Po kultūringai ir prasmingai praleistos dienos visgi atė-jo laikas, kada turėjom pasa-kyti: važiuosim, seselės, važiuo-sim, broleliai, namo, namo.

Kaip paprastai, gausiomis šaulių išvykomis į kitus miestus rūpindavosi moterų vadovė S. Cecevičienė. Šį kartą jai po skaudžios operacijos sveikstant, šią pareigą gerai ir tiksliai atli-ko Alf. Paukštė. Esame jam dėkingi.

J. Yla

RUOŠIASI BALIUI VISAS LEMONTAS

Lemonto LB apylinkės valdy-ba posėdžiavo pereiną savaitę. Buvo užvesti ir aptarti praeitos gegužinės reikalai. Nors šiais

MAŽUMŲ DAUGUMA

Pirmą kartą Chicago istori-joje mažumų vaikai, negrai, Lo-tynų Amerikos ir Azijos tautų moksleiviai, sudaro daugumą Cook apskr. mokyklose. Cook apskr. mokyklas lanko 854,848 moksleiviai ir 51,5% jų yra mi-nėtų mažumų vaikai.

PERKA KRAUJĄ

Firma Sara, Inc., perka iš kalinių kraują ir vėliau pardu-da ligoninėms transfuzijoms. Iš Louisianos ir Tennessee kalėji-mų ta firma yra supirkusi 152,793 litrus kraujo plazmos, o dabar tą pirkimą pradeda Cook apskr. kalėjime. Moka po 7.75 dol. Kalinys gali duoti kraujo dukart savaitę. Nors tuo nusikalstama įstatymams, bet kyla ir tam priešingų balsų.

KOMPIUTERIS IR GAISRAI

Chicagoje stiprinama kova prieš gaisrus. Planuojama pa-naudoti kompiuterį, nustatant, kuriam pastatui susidaro pade-gimo pavojus iš pelnagaudžių ar dėl kitų priežasčių.

BUS DAUGIAU STATYBŲ

Chicago merė Byrne, pima-dienį kalbėdamasi su uni-jų vadais, pažadėjo mieste padidinti statybas, kad susidarytų 54,000 naujų darbų.

metais nepasisekė su oru, bet rugsėjo 14 dienos gegužinė ne-blogai pavyko. Atsilankė daug žmonių, nors ir lijo visą dieną. Valdyba nuosirdžiai dėkoja vi-siems, kurie paaukojo tiek daug laiko ir energijos, kad gegužinė pavyktų.

Svarbiausias posėdžio tikslas buvo aptarti tradicinį Rudens balių, kuris šiais metais vyks lapkričio 22 dieną. Baliaus ruošiamas Laborers Local 288 sa-lėje, 12 West Ogden Avenue, Westmont. Tai pirmi metai, kai bus balius šioje vietoje, ir tikimės, kad daug svečių atsilankys, nes vietos yra daug. Valdybos narė Laima Trinkū-nienė priima užsakymus sta-lams ir bilietams. Valdyba ra-gina visus, kad, jeigu negali su-organizuoti viso etalo, prašomi vistiek užsisakyti bilietus, — surasime visiems vietas.

Baliaus pietus paruoš Danutė Kurauskienė, Marquette De-licatessen savininkė. Meninę programą atliks visuomenei ge-rai žinoma Antro Kaimo grupė. Šokiams gros Neo-lituanų or-kestras. Vakaras žada būti tik-rai linksmas ir nuotaikingas. Taip pat bus praversti turtingi laimėjimai su įdomiom ir vertin-gom dovanom.

Valdyba taip pat turi įvairių planų paremti Lemonto Mairo-no lituanistinę mokyklą ir su-jungti visus apylinkės narius. Tolimesnius planus aprašysime vėliau.

Agnė Katiliškytė

ATSIPRAŠOM UŽ KLaidą

Jonas Paukštis, kandidatas į Illinois valstijos Atstovų rūmus, spalio 3 d., 7 val. vak. bus pa-gerbtas vaišių metu. Pressman salėje, 5717 S. Kedzie Ave.

Buvo paskelbta, kad vaišės bus veltui, tačiau bilietai kai-nuos 25 dol. asmeniui.

Jonas Paukštis yra tikrai mūsų draugas. Lietuvių visu-menė turėtų parodyti daug nuo-sirdumo veikėjui ir politikui Jonui Paukščiui. Atsiprašome už įvykusią klaidą. P. P. Č.

Balto vaju Chicagoje pradedant Balfo sukaktuvinių ženkliu centro valdybos pirmininkė M. Rudienė apdo-vanoja neseniai iš okup. Lietuvos pa-sitraukusį Vladą Sakalį. Nuotr. P. Maletos

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Detroito "Lietuvių Balsas"** veiklos 35 metų sukaktį atžy-mės spalio 5 d. 1 val. p. p. Lie-tuvių namuose. Oficialią pro-gramos dalį praves radijo pro-gramos redaktorius ir pranešė-jas Stasys Garliauskas, o me-ninę programą atliks jaunimas. Visi prašomi paremti radijo klubą savo atsilankymu ir au-komis. Visi svečiai bus pavai-šinti kaav ir skanėstais.

— **Linas Kojelis**, Washing-ton, D. C., kartu su savo sesu-te Daiva Kojelyte, besinaudoda-mi savo vasaros atostogų laiku, buvo atvykę į Los Angeles aplankyti savo tėvelių Juozo ir Elenos Kojelių. Linas ir Daiva Kojeliai yra jaunosios kartos veikėjai. Linas labai aktyviai reišiasi jaunimo veikloje, o Laima daug savo laiko skiria ateitininkams ir Lietuvių Ben-druomenei.

— **Stasys ir Eleonora Lisec-kai**, Los Angeles, Cal., spalio 26 d. iškilmingai mini savo vedy-binio gyvenimo 50 metų jubiliejų. Ta proga 10:30 val. šv. Kazi-miero bažnyčioje turės savo pa-dėkos Mišias, o po to Tautinių namų salėje jų sūnus ir dukra savo tėveliams rengia priėmi-mą, kuriame dalyvaus šeimos artimieji giminės, bičiuliai.

DIDŽ. BRITANIJOS

— **PLB Didžiosios Britanijos** krašto valdybos pirmininkas S. Kasparas gavo Britanijos kara-lienės motinos vardu padėką Lie-tuvių Bendruomenei už sveikim-ą jos 80 metų amžiaus suka-kties progą.

— **Londono anglų katalikų** šv. Mato parapijos biuleteny rugsėjo 12 buvo paminėtas so-vietų psichiatrinę ligoninę kankinamas Algis Žyprė. Duo-tas jo adresas, prašyta jam rā-šyti paguodos laiškelius ir jį užjausti. Pažymėtina, kad toji parapija Lietuvos kankinius dažnai mini.

PRANCŪZIJOJ

— **Danutė Kristo**, prancūzų televizijos žvaigždutė, apie ku-rią iki šiol mažai begirdėjom, yra lietuvaite Kristopaitytė. Ji turėjo pagrindinį vaidmenį Prancūzijoje rodytame filme per televiziją "Stiklinis labirintas". Keli televizijos programoms skir-ti leidiniai rašė apie mūsų tau-tietę. Iš tų aprašymų sužino-me, kad ji sceniniam darbui pa-siruošimus išėjo Maskvoje, į Prancūziją atvyko prieš trejetą metų, ištekėjusi už prancūzo. Kol gyveno Maskvoje, svarbius vaidmenis vaidinusi Šekspyro, Šilerio, Gorkio, Čechovo veika-luose. Brazilijos televizijos pro-gramų savaitinis žurnalas "Tele guide" jos atvaizdą įdėjo virše-lyje.

With Liberty & Justice

Amerikiečių premijuota PAU-LIAUS LEONO knyga, kurioje atvirai ir drąsiai nagrinėja šio krašto negeroves bei pavo-jus ir tiesia keliu į saugų visų gerbūvį.

Kaina kietais viršeliais \$5.95. uinkštais — \$3.95.

Knyga gaunama ir Drauge

BALYS AUGINŠ

Giesmės žydėjimo metas

Lyrika

Keturį skyriai: PUMPURŲ VARPAI, BURTAZODŽIAI PIRMAGIMIUI, BE-SAKNĖ GIRIA, AMŽINYBES VYN-UGYNAL 138 pusl. Kieti viršeliai. Gražiai išleista. Spaudė Vilties drau-gijos leidykla — 1979. Kaina su per-siuntimu \$5.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

B. KRIKŠTOPAITIS

JŪRŲ KELIAIS

(Jūrų kapitono atsiminimai)

Išleista autoriaus teisėmis 1979 m. Didelio formato. Kie-ti viršeliai. Spaudė DRAUGO spaustuė. Kaina su persiun-timu \$11.10. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Illinojaus gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio

LIETUVIAI, JŪSŲ LAUKIA DAYTONA, BEACH, FLA.!

PORT ORANGE CITY, DAYTONA BEACH, FLA.

Nauja, gražiai planuojama gyvenvietė. Ideali visais atžvilgiais vieta lietuviams gyventi. Iki Atlanto vandenyno tik 5 mylios. Planuojamas "Lithuanian Village". Įvairaus išplanavimo namai. Aukšta namų kokybė, kainos prieinamos. Užtikrintas investavimas. Gyvensite ramioje, gamtos prieglobščio supamoje, aplinkoje. Sprendimą darykite dabar!

Informacijas teikia ADOLFAS ANDRULIS, 7 TALO CIRCLE, PORT ORANGE, FLA. 32018. TEL. 904-761-3625